

Podsumowanie prac grup w ramach warsztatu w dniu 5 stycznia 2012r.

„Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, wizja i główne cele rozwoju”

Autor sprawozdania: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”

W dniu 5 stycznia 2012r. odbył się pierwszy warsztat w ramach otwartych spotkań z mieszkańcami związanych z konsultacją „Strategii zintegrowanego rozwoju Łodzi 2020+”

Tematem pierwszego spotkania była prezentacja założeń Strategii oraz praca nad dwoma kluczowymi elementami dokumentu jakimi są wizja i główne cele rozwoju.

Uczestnicy:

W spotkaniu wzięło udział 114 osób. Przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowiska naukowego, przedsiębiorcy, indywidualni mieszkańcy.

Metodologia pracy:

Warsztaty prowadzone były w 6 grupach roboczych, które zajmowały się zagadnieniami:

1. Wizja Łodzi w roku 2020 + - w tej części mieszkańcy mieli za zadanie:
 - a) Zapoznać się z wizją Łodzi zapisaną w dokumencie
 - b) Odpowiedzieć na pytanie „Wyobraź sobie, że jest rok 2020. Przez ostatnią dekadę Łódź stała się najbardziej dynamicznie rozwijającą się metropolią środkowoeuropejską. Co to dla Ciebie oznacza, co jest dla Ciebie teraz w Łodzi ważne? Co wyjątkowego jest w Łodzi w 2020 roku, czym może się pochwalić? Dlaczego lubisz mieszkać w tym mieście?”
 - c) Na podstawie wypracowanego materiału przedstawić ogólne uwagi do wizji
2. Główne cele rozwoju Miasta – druga część dyskusji dotyczyć miała celów główny wyznaczonych dla dwóch filarów rozwoju Miasta oraz fundamentu. Mieszkańcy mieli za zadanie:
 - a) Zapoznać się z koncepcją rozwoju Miasta opartą na wskazanych kierunkach
 - b) Zaproponować główne kierunki rozwoju uwzględniając m.in. uwagi dotyczące wizji wypracowane w ćwiczeniu pierwszym oraz cele wskazane w Strategii

Spotkanie było prowadzone przez zewnętrznych moderatorów.

Podsumowanie prac warsztatowych

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Wypracowane w toku warsztatów materiały są wynikiem „burzy mózgów”. Zebrane uwagi nie mają ustalonej z hierarchii i stanowić mają podstawę pod rozpoczęcie prac nad zmianą dokumentu.

Wizja

Uwaga ogólna, uczestnicy spotkania konsultacyjnego nie identyfikują się z wizją wskazaną w projekcie Strategii

Kluczowe kierunki zmiany w wizji wskazane przez mieszkańców:

- Łódź miasto otwarte i przyjazne oparte o zasady zrównoważonego rozwoju.
- Łódź jest miastem o wysokiej jakości życia mieszkańców opartym o zasadę zrównoważonego rozwoju i integrację społeczną
- Łódź jest miastem efektywnym i przyjaznym

Kluczowe uwagi do obecnego kształtu wizji:

- W wizji mówi się o metropolitalności Łodzi natomiast w całej strategii nie ma zapisów wskazujących na budowanie i wzmacnianie Łodzi jako metropolii np. budowanej we współpracy z gminami ościennymi.
- Łódź nie powinna być metropolią lecz miastem zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańcom
- Łódź nie powinna się ścigać z innymi miastami, lecz budować przyjazne, dynamiczne miasto otwarte na wszystkich
- obecna wizja nie pokazuje charakteru miasta i tego na czym ma się Łódź oprzeć
- rok 2020 + jest perspektywą czasową, która powinna skłaniać do tworzenia wizji miasta uporządkowanego, które powstrzyma procesy degradacyjne zachodzące w mieście

Powtarzającym się we wszystkich grupach postulatem jest położenie nacisku na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczo-środowiskowy Łodzi, który powinien mieć swoje odzwierciedlenie zarówno w wizji jak i poszczególnych celach strategicznych

Cele strategiczne:

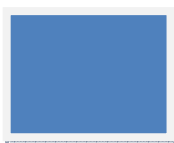
Główną uwagę zgłaszaną przez uczestników spotkania w toku prac nad konstrukcją celów strategicznych jest uwzględnienie pojawiającego się w kreowanej wizji aspektu zrównoważonego rozwoju Łodzi. W toku prac grup roboczych aspekt ten wprowadzał różne rozwiązania do konstrukcji celów strategicznych. Powtarzającym się postulatem jest wydzielenie trzech aspektów rozwoju Łodzi opartych na filarach społecznym, gospodarczym i środowiskowym.

Szczegółowe rozwiązania co do kierunków rozwoju przedstawiamy w załączonym materiale podsumowującym prace poszczególnych grup roboczych.

Materiał wypracowany na warsztatach w dniu 5 stycznia 2012 roku

Grupa

Wizja miasta w oczach mieszkańców – Łódź 20202 +

ŁÓDŹ MIASTEM ZRÓWNOWAŻONEGO I ZINTEGROWANEGO ROZWOJU – WSPÓLNE CZYTESE I ZIELONE MIASTO. WYKORZYSTANYCH TALENTÓW I RÓWNOCZESNIE MIASTO NOWOCZESNYCH SEKTORÓW PRZEMYSŁU A TAKŻE CENTRUM LOGISTYCZNE I LIDER REGIONU

Wizja wypracowana na podstawie zebranych haseł zaproponowanych przez poszczególne podgrupy, gdzie Łódź postrzegana była jako =>

- ✓ miasto zintegrowanego rozwoju wszystkich mieszkańców we wszystkich obszarach,
- ✓ zielone miasto,
- ✓ wykorzystanych talentów,
- ✓ centrum logistyczne Europy,
- ✓ lider aglomeracji i województwa ,
- ✓ źródłem nowych technologii,
- ✓ miastem zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju,
- ✓ wspólne czyste i zielone miasto,
- ✓ spełnionych talentów ,
- ✓ nowoczesnych sektorów przemysłu,
- ✓ centrum logistyczne lider regionu,
- ✓ sprawna komunikacja publiczna,
- ✓ parkingi wielopoziomowe,
- ✓ ograniczenie transportu samochodowego,
- ✓ rozwinięcie branży IT,
- ✓ czyste centrum,
- ✓ zadbana i odnowiona zieleń,
- ✓ przestrzeń przyjazna dla mieszkańców)

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

CELE STRATEGICZNE

FILAR I ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT - PEŁNE GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTALENGO

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące kierunki rozwoju:

1. Czyste źródła energii - zadbanie o zwiększenie udziału ekologicznych źródeł energii, ze względu na posiadane zasoby termalne, mimo trudnego problemu z tym związanego z kosztocłonnością takich inwestycji.
2. Łódź skomunikowana wewnętrznie i zewnętrznie – rozumiana wielowątkowo. Po pierwsze jako przywrócenie wysokiej jakości komunikacji zbiorowej w Łodzi, która jako zasób ma gęstą sieć komunikacji, duży i relatywnie nowoczesny tabor oraz dużą liczbę poszczególnych użytkowników. Po drugie integracja z siecią kolejową, zwłaszcza ze strategicznymi dla Łodzi miejscami, a przede wszystkim ze stolicą oraz lobbowanie na rzecz powstania centralnego lotniska dla Łodzi i Warszawy, ze względu na posiadane zasoby: centralne położenie-oczywista lokalizacja oraz możliwość podłączenia do węzła autostradowego, a więc także zadbanie o powstanie obwodnic. Wszystkie te strategie wiążą się z dużym nakładem finansowym, ale są niezbędne dla dalszego rozwoju, mimo spadającej liczby użytkowników, prymatu komunikacji indywidualnej oraz braku współpracy z ościennymi gminami.
3. Centrum logistyczne w skali kraju ze względu na oczywisty zasób jakim jest centralne położenie geograficzne oraz w wyniku realizacji założenia, że jest dużo możliwości usprawnienia komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej Łodzi. Jako działania konieczne do realizacji wskazano – stworzenie bazy danych w temacie logistyki, stworzenie autostrad wzdłuż miasta i szybkiego do nich dojazdu oraz budownictwo infrastruktury.
4. Funkcjonalny plan zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem rewitalizacja starej architektury, ale także wypracowaniem rozwiązań dotyczących wykorzystania mienia komunalnego – by nie pogłębiać obszarów ubóstwa i nie tworzyć „gett biedy” oraz nie dopuścić do dalszej dewastacji mienia. Przeprowadzenie selektywnej prywatyzacja zasobów komunalnych oraz uregulowanie stanu prawnego nieruchomości.
5. Efektywne wykorzystanie zasobów Łodzi dla rozwoju gospodarczego rozumiane jako rozwój nowoczesnych sektorów przemysłu, wokół których będą rozwijać się małe i średnie przedsiębiorstwa. Łódź nie wykorzystuje potencjału łódzkich uczelni oraz aktywności gospodarczej łódzian.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

FILAR II - ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA, AKTYWNA – POPRAWA JAKOSCI I PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ WZROST KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I KULTURALNEGO

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące kierunki rozwoju:

1. Łódź zadbane i atrakcyjna - rozumiana bardzo szeroko, począwszy od konieczności wprowadzenie dobrze przemyślanego programu rewitalizacji nie tylko centrum miasta, poprzez właściwą gospodarkę segregacji i utylizacji śmieci oraz ogólnego utrzymania czystości po zintegrowaną strategię wykorzystania zasobów środowiskowych . Jako zasoby wskazywany jest potencjał edukacyjny wśród dzieci i młodzieży.
2. Łódź filmowa oraz kulturalna – lepsze wykorzystanie potencjału filmowego Łodzi przy uwzględnieniu zasobów w postaci szkoły filmowej oraz potencjału teatrów łódzkich. Inwestycja w promocję instytucji kulturalnych
3. Zielone miasto – wprowadzenie strategii zrównoważonego rozwoju oraz wykorzystanie usług ekosystemów w mieście przy użyciu zasobów jakim między innymi są rzeki w kanałach
4. Łódź ze strategią budowy kapitału społecznego - począwszy od zbudowania fundamentu na zaufaniu społecznym i wsparciu aktywności mieszkańców po programy obywatelskie i wspierające organizacje pozarządowe. Zadbanie o rozwój oświaty, systemu edukacji a zwłaszcza szkolnictwa regionalnego, by zwiększyć procentowy udział mieszkańców miasta z wyższym wykształceniem, zwiększenie integracji Łodzi akademickiej z miastem. Zatrzymanie w mieście najbardziej twórczej części mieszkańców i odzyskanie tych których wyjechali. Zasoby – uczelnie wyższe, wykształceni ludzie, doświadczenie i zapał do pracy, ludzie społeczni zaangażowani.

FUNDAMENT: ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA – NOWE STANDARDY USŁUG PUBLICZNYCH

1. Poprawa jakości pracy urzędu - właściwa hierarchizacja potrzeb mieszkańców. Miasto (urząd) otwarty na innowacje. Jako główny problem wskazywane jest brak stosowania zasady subsydiarności oraz niska transparentność działań oraz niska odpowiedzialność urzędników. Szybki dostęp do informacji- bezpłatnie – brak należytej informacji o działaniu urzędu, zwłaszcza dla osób bez dostępu do Internetu. Usprawnienie komunikacji między urzędami i instytucjami oraz między urzędami i obywatelami .

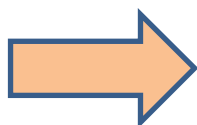
Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

2. Aktywność w przyciąganiu inwestorów – stworzenie warunków, prowadzenie politycznego lobbingu na skalę ogólnopolską
3. Kontynuacja założonych programów i strategii z kadencji na kadencje

Grupa

WIZJA:

Główne wątpliwości zgłaszane przez uczestników:

- W wizji mówi się o metropolitalności Łodzi natomiast w całej strategii nie ma zapisów wskazujących na budowanie i wzmacnianie Łodzi jako metropolii, budowanej we współpracy z gminami ościennymi.
- Rok 2020 + jest zbyt krótkim okresem czasu by tworzyć tak daleko idącą wizję
- Diagnoza wskazuje, że pierwszym i głównym celem/ elementem wizji powinno być powstrzymanie procesów degradacyjnych w Łodzi

Wizja miast w oczach mieszkańców – Łódź 20202 +

- Łódź estetyczna
- Łódź bezpieczna
- Łódź miastem opartym na przemyśle lekkim i nowych technologiach
- Łódź obywatelska
- Łódź akademicka
- Łódź kulturalna/ miasto festiwali i filmów
- Łódź atrakcyjna turystycznie
- Łódź skomunikowana wewnętrznie i na zewnątrz
- Łódź miasto zrównoważonego rozwoju

CELE STRATEGICZNE

FILAR I ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT: PEŁNE GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTURALNEGO MIASTA ZWIĄZANEGO Z CENTRALNYM POŁOŻENIEM METROPOLII ŁÓDZKIEJ NA MAPIE POLSKI I EUROPY.

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące kierunki rozwoju:

- Łódź metropolitalna – budowanie metropolii w porozumieniu z gminami sąsiednimi – obecnie Łódź nie jest metropolią, brak jest strategii i programów współpracy z gminami sąsiednimi, nie

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

wykorzystuje się wspólnego zasobu jakim jest położenie, budowa węzłów komunikacyjnych oraz kapitał intelektualny.

- Łódź skomunikowana- rozwój programów zintegrowanej komunikacji wewnętrznej jak i zewnętrznej Łodzi, gdzie głównym zasobem jest miejska sieć komunikacyjna i zewnętrzne czynniki jak położenie, styk autostrad. Obecnie nie ma w mieście programu zintegrowanego przyznanego transportu miejskiego, oraz multimodalności połączeń zewnętrznych „ Łódź ślepy punkt – droga bez wylotu”.
- „Mieszkaj w Łodzi pracuj w Warszawie” – kierunek rozwoju wykorzystujący duopolis Łodzi-Warszawy, obecnie Łódź nie wykorzystuje bliskiego położenia Warszawy, Warszawa wchłania zasoby intelektualne Łodzi ale nic nie oddaje, kierunek jest możliwy do rozwoju w związku z projektami EC1 czy szybkiej kolei łączącej Łódź z Warszawą. Również połączenia autostradowe i tereny inwestycyjne mogą przyciągać i tworzyć warunki do rozwoju koncepcji
- Rozwój budownictwa społecznego i socjalnego – obecnie w Łodzi konieczne są zmiany w systemie zagospodarowania mieniem komunalnym, Łódź potrzebuje tanich mieszkań dla osób nie mogących spłacać czynsze, obecnie istnieje możliwość wykorzystania programów „habitat” z udziałem osób, które mają korzystać z mieszkań/budownictwa społecznego.
- Łódź przedsiębiorcza- wspierania małych i średnich przedsiębiorstw oraz przemysłu nowych technologii. Łódź, nie wykorzystuje potencjału politechniki łódzkiej oraz aktywności gospodarczej łodzian.

FILAR II ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ WZROST POZIOMU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I KULTUROWEGO MIASTA

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące kierunki rozwoju:

- Łódź estetyczna- kierunek odnosi się do estetyki budynków, główne problemy to obecnie bałagan i brak ładu architektonicznego w Łodzi, brak planów zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego programu rewitalizacji. Możliwość wpływania na zmianę ma Miasto w związku z działaniem odpowiednich służb miejskich, oraz realizacji planowanych projektów rewitalizacyjnych. Jednym z postulatów jest również wykorzystanie rewitalizacji do rozwoju i wspierania „przemysłu rewitalizacyjnego” jako elementu aktywizacji społecznej i gospodarczej w Łodzi oraz „przewietrzenie śródmieścia” poprzez likwidację części zabudowań na rzecz „zielonego śródmieścia”
- Rozwój kapitału społecznego, a szczególnie budowanie zaufania społecznego, działanie powinno być rozwijane głównie wśród ludzi młodych poprzez programy edukacyjne w szkołach wszystkich szczebli oraz programy aktywizujące mieszkańców. Nie wykorzystuje się również możliwości rozwijania podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych do aktywizowania

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

mieszkańców i „brania spraw w swoje ręce” mimo możliwości wykorzystania funduszu europejskich

- Łódź Kulturalna filmowa – lepsze wykorzystanie potencjału filmowego Łodzi, oraz potencjału kulturowego obecnie nie wykorzystuje się możliwości jakie ma Łódź, szczególnie zasobów w postaci Szkoły filmowej, Łodzi czterech kultur, potencjału teatrów łódzkich. W instytucjach kultury brak jest nowych pomysłów, co wymaga zmian również personalnych
- Łódź skomunikowana- rozwój programów zintegrowanej komunikacji wewnętrznej jak i zewnętrznej Łodzi, gdzie głównym zasobem jest miejska sieć komunikacyjna i zewnętrzne czynniki jak położenie, styk autostrad. Obecnie nie ma w mieście programu zintegrowanego przyjaznego transportu miejskiego, oraz multimodalności połączeń zewnętrznych „ Łódź ślepy punkt – droga bez wylotu”.
- Powyższe czynniki wpływają również negatywnie na rozwój Łodzi jako miasta atrakcyjnego turystycznie. Łódź ma zasoby kulturowe ,które mogą służyć do rozwoju tego kierunku. Główne problemy to komunikacja, baza hotelowa, estetyka miasta
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii pod Łodzią
- Łódź akademicka – rozwój programów współpracy miasta z uczelniami wyższymi oraz programów atrakcyjnego studiowania i mieszkania w Łodzi przez studentów.

FUNDAMENT ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA: NOWE STANDARDY USŁUG PUBLICZNYCH

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące kierunki rozwoju:

- Rozwój partycypacji społecznej – kierunek zakłada wykorzystanie potencjału intelektualnego mieszkańców w kreowaniu i realizacji zadań publicznych poprzez m.in. wykorzystanie rad osiedli, inicjatyw lokalnych, budżetu partycypacyjnego. Obecnie w Łodzi nie wykorzystuje się w sposób właściwy potencjału jednostek pomocniczych, niski jest udział mieszkańców kreowaniu i realizowaniu projektów na osiedlach samodzielnie, przez co często nie odpowiadają one potrzebom mieszkańców
- Zlecenie usług publicznych na zewnątrz – zbyt duża ilość zadań realizowana jest bezpośrednio przez Urząd Miasta i jednostki organizacyjne. Nie wykorzystuje się w sposób wystarczający systemu zlecenia usług społecznych na zewnątrz, szczególnie organizacjom pozarządowym, które mogą przejmować zadania lub firmom zewnętrznym, które mogą zarządzać określonymi działami usług publicznych
- Standaryzacja usług publicznych – niski poziom usług publicznych w Łodzi wynika m.in. z tego, że nie są określone standardy usług.
- Wzmocnienie potencjału społecznego w Łodzi – brak jest w Łodzi programów rozwoju aktywności obywatelskiej i wzmocniania sektora organizacji pozarządowych. Łódź nie wykorzystuje

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

potencjału społecznego mieszkańców, organizacje pozarządowe traktowane są jako petenci a nie partnerzy wspierający działania Miasta. Nie ma programów rozwoju wolontariatu, mimo posiadania zasobów wśród młodzieży szkolnej i akademickiej oraz wśród osób starszych.

Grupa

Wizja

Łódź zielona, przyjazna, dobrze skomunikowana, komunikatywna i przedsiębiorcza. Wspólna własność mieszkańców. Zintegrowana społecznie i przestrzennie z zachowaną strukturą architektoniczną. Miasto w którym mieszkańcy są na pierwszym planie. Urząd zaś działa przyjaźnie i konsekwentnie. Miasto, które wyróżniają festiwale, w którym nie ma przeszkód dla biznesu.

Fundament powinien stać się wizją.

Miasto ma problemy ze sobą a nie z innymi.

W dyskusji wybrzmiało, że powinniśmy realizować to co stworzymy. Nawet jak strategia nie będzie doskonała. Potrzebna jest konsekwencja działań bez względu czy władze się zmieniają czy nie. Konieczna jest ciągłość działania, wspólna realizacja planu i praktyka. Należy włączyć młodych w tworzenie i realizację strategii. Należy identyfikować problemy i rozwiązywać je po kolei. Potrzebny jest głos ekonomistów.

CELE STRATEGICZNE

FILAR I ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT: PEŁNE GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTURALNEGO MIASTA ZWIĄZANEGO Z CENTRALNYM POŁOŻENIEM METROPOLII ŁÓDZKIEJ NA MAPIE POLSKI I EUROPY.

W ramach tego celu OU wskazywały następujące kierunki działania

- **Skomunikowanie Łodzi z układem komunikacji krajowej oraz podniesienie efektywności sieci wewnętrznej komunikacji.** OU zauważyli, że Łódź ma niewielki wpływ na budowę autostrad i innych krajowych i regionalnych szlaków komunikacyjnych. Miasto ma problem ze skomunikowaniem się z ważnymi szlakami komunikacyjnymi. Problem dojazdu do autostrady, lotniska, wewnętrzną przepustowością miasta. Obecnie brakuje planów zagospodarowania przestrzennego oraz finansów na realizację inwestycji. Konieczne jest wykorzystanie obwodnicy kolejowej miasta, zabezpieczenie przejazdów kolejowych, zintegrowanie systemu

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

komunikacyjnego.

- **Uporządkowanie przestrzenne, zwłaszcza śródmieścia** - W Łodzi zdaniem OU potrzebne jest uporządkowanie przestrzeni miejskiej. Stworzenie planów zagospodarowania przestrzennego, stworzenie planu zagospodarowania i wykorzystania zasobów miejskiej zabudowy. Miasto w nieefektywny sposób inwestuje miejskie środki oraz wysiłki. Spowodowane jest to m.in. brakiem konkretnego planu przestrzennego zagospodarowania miasta. Nie wykorzystany jest potencjał przemysłowej zabudowy Łodzi.
- **Uwolnienie przedsiębiorczości Łódzian** – stworzenie planu aktywizacji oraz zachęt dla mieszkańców w kierunku tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Obecnie brakuje odpowiednich zwolnień podatkowych oraz zachęt dla osób chcących zakładać działalności gospodarczą. Brak ulg np. w podatkach od nieruchomości. Łódź zdaniem OU posiada dobre uczelnie wyższe oraz dużo mieszkańców, którzy potencjalnie mogą stanowić ważny czynnik rozwojowy. Znaczenie może mieć też gęste zaludnienie miasta. Wsparcie dla mieszkańców w zakresie edukacji praktycznej oraz edukacji dorosłych jak również rozwój oferty edukacyjnej wyższych uczelni wraz z warunkami na możliwość praktycznego wykorzystywania nabytej wiedzy to potencjał rozwojowy.
- **Centrum edukacji.** Rozwój systemu edukacji w Łodzi skupionego na kształceniu umiejętności praktycznych m.in. w zakresie przedsiębiorczości.

FILAR II ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ WZROST POZIOMU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I KULTUROWEGO MIASTA

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące kierunki rozwoju:

- **Dofinansowanie organizacji pozarządowych, tworzenie miejsc kulturalnych.** W ramach tego kierunku OU wskazali organizacja pozarządowe jako realizatorów zadań publicznych. Dzięki temu zwiększy się efektywność wykorzystania środków publicznych. Ważnym aspektem jest również tworzenie przestrzeni kulturalnych, których celem miałyby być dostarczanie oferty kulturalnej dla szerokich grup społecznych oraz integracji społecznej. Potrzebne jest lepsze wykorzystanie zaplecza kulturalnego miasta oraz wspieranie utalentowanych artystów.
- **Uwzględnienie aspektu przyrodniczego w strategii.** OU podkreślali konieczność uwzględnienia aspektu przyrodniczego miasta w strategii. Wskazywali na rozwój i dezintegrację przestrzeni zielonych w mieście. OU wskazywali tereny zielone miasta jako jego ważny i cenny zasób, który jeśli nie zostanie należycie potraktowany może ulec degradacji.
- **Uczłowieczenie przestrzeni miejskiej:** zintegrowanie wysepek zieleni, tworzenie ścieżek rowerowych, miejsc aktywnego wypoczynku, zadbanie o strefę śródmiejską. W mieście jest wiele terenów zielonych, które nie są ze sobą połączone. Brakuje odpowiedniego systemu ścieżek rowerowych oraz miejsc aktywnego wypoczynku. W mieście konieczne jest tworzenie przestrzeni publicznej ułatwiającej kontakty międzyludzkie oraz aktywny wypoczynek i rekreację. Brakuje

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

skwerków z ławeczkami np. na Piotrkowskiej. Miasto jest mało przyjemne dla pieszych. Brakuje dostępu do informacji publicznej oraz społecznych mediów. Konieczne jest wykorzystanie potencjału konsultacji społecznych oraz ewaluacji ich skutków.

FUNDAMENT ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA: NOWE STANDARDY USŁUG PUBLICZNYCH

W ramach pracy grupy uczestnicy wskazali, że w strategii podkreślone powinny być następujące **kierunki rozwoju**:

- Fundament powinien stać się celem. Decentralizacja władzy. Konieczne jest przekazywanie kompetencji decyzyjnych jak najbliżej mieszkańców. Włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne dotyczące m.in. wydatkowania środków budżetowych. Miasto powinno być zarządzane w sposób zdecentralizowany w którym władze miasta powinny skupiać się na celach i działaniach strategicznych zaś sprawy lokalne pozostawić w gestii rad dzielnic i osiedli w porozumieniu z mieszkańcami. Fundament powinien stać się celem bowiem jest on niewykształcony i nie gwarantuje oparcia dla realizacji głównych celów i wizji rozwoju miasta. Fundamentem rozwoju powinno być to co już miasto posiada.
- Przejrzystość podejmowanych decyzji oraz współpraca z mieszkańcami, uregulowanie stanu prawnego nieruchomości, inwentaryzacja majątku. W mieście potrzebne są działania na rzecz zwiększenia przejrzystości podejmowania decyzji oraz działania samorządu oraz poprawy współpracy z mieszkańcami. Konieczne jest uregulowanie spraw własności nieruchomości miejskich. Doprowadzenie do pełnej inwentaryzacji majątku miasta. Zapewni to większą przejrzystość i efektywność działania.
- Samorzady młodzieżowe, kluby osiedlowe. Instytucje typu MOPS, Służba zdrowia. Ewaluacja ustaleń konsultacyjnych. W Łodzi nie ma samorządów młodzieżowych na poziomie miasta, dzielnic i osiedli. Brakuje klubów osiedlowych. Instytucje te powinny sprzyjać wzmocnieniu partycypacji mieszkańców oraz integracji społecznej. Należy poprawić efektywność takich instytucji jak MOPS oraz służby zdrowia. Potrzebne jest zwiększenie przejrzystości oraz uspołecznienia tych instytucji. Organizowane są konsultacje społeczne, które nie są ewaluowane i mieszkańcy nie mają poczucia, że ich głos coś znaczy. System uspołecznienia decyzji jest koniecznym kierunkiem rozwoju miasta.

Grupa

WIZJA

ŁÓDŹ 2020+ TO:

- CZYSTE I ZADBANE MIASTO
- DBA O MIESZKAŃCÓW
- MA NOWE CENTRUM
- MIESZKAŃCY LUBIĄ MIASTO,
- PAMIĘTA O WIELOKULTUROWOŚCI, TOLERANCJI,- WYKORZYSTUJE TE ELEMENTY W PROMOCJI
- SĄ MIEJSCA DOBRZE PŁATNEJ PRACY,
- JEST SPRAWNY TRANSPORT PUBLICZNY,
- CICHE, „ZIELONE” (SZEROKO ROZUMIANE) MIASTO
- ŁÓDŹ- STOLICĄ REGIONU- KOMUNIKACJA SPRAWNA, CHĘĆ PRZYJAZDU,
- ŁÓDŹ MIASTEM PARTYCYPACJI- MIESZKAŃCY WPŁYWAJĄ I MAJĄ POCZUCIE WPŁYWU NA TO, CO DZIEJE SIĘ W MIEŚCIE,
- ŁÓDŹ MIASTEM SKUTECZNIEJSZEJ KOUNIKACJI Z URZĘDEM
- ŁÓDŹ MIASTEM ZINTEGROWANEJ KLASY ŚREDNIEJ,
- W ŁODZI NIE MA TAKICH MIEJSC, DO KTÓRYCH SIĘ NIE CHODZI Z OBAWY O SWOJE BEZPIECZEŃSTWO,
- ŁÓDŹ BEZ UBÓSTWA I ENKLAW BIEDY,
- ŁÓDŹ MIASTEM BEZ BARIER UTRUDNIAJĄCYCH ŻYCIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM- ARCHITEKTONICZNYCH, SPOŁECZNYCH, INSTYTUCJONALNYCH
- ŁÓDŹ MIASTEM GDZIE ZNAJDUJĄ SIĘ URZĘDY CENTRALNE- PRESTIŻ I ZNACZENIE MIASTA,

Próba sformułowania wizji:

ŁÓDŹ JEST MIASTEM O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OPARTYM O ZASADĘ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ-

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

CELE STRATEGICZNE:

FILAR I ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT: PEŁNE GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTURALNEGO MIASTA ZWIĄZANEGO Z CENTRALNYM POŁOŻENIEM METROPOLII ŁÓDZKIEJ NA MAPIE POLSKI I EUROPY.

- Filar pierwszy do całkowitej przebudowy ->nastawienie na jakość życia mieszkańców a nie na dynamikę rozwoju, warto wykorzystać istniejące już dokumenty, należy zachować i poprawiać stan istniejących zasobów, np. budynków,
PROBLEMY: niedopasowanie strategii do diagnozy i zasobów, brak spójności ze Strategią Województwa oraz Strategia Rozwoju Kraju 2030, pierwszy filar jest wizją a nie zasobem, tego tu nie ma, jakość życia nie jest przez UMŁ mierzona, nie jest przedmiotem zainteresowania- jest na ten temat spory zasób wiedzy, problemem jest rozpowszechnianie gigantomanii,
- Łódź miastem produkcyjnym a nie handlowym: **zasoby-** ludzkie, już działający inwestorzy, **problemy-** mało inwestorów krajowych- ubożenie, barak inwestorów zagranicznych
- Rozwój turystyki kulturowej: **zasoby-** istniejące budynki o wyjątkowym charakterze, historycznym, zabytkowym, **problemy-**brak dostatecznej promocji w tym kierunku,
- Rozwój, budowa dróg, lotniska, obwodnicy- obecnie zły
- Poprawa jakości edukacji: **zasoby-** współpraca miasta z uczelniami w ramach pozyskiwania środków na inwestycje uczelniano- miejskie, **problemy-**finanse
- Rozwój lotniska- loty pasażerskie, i cargo, czartery, port przesiadkowy: **zasoby-** infrastruktura lotniska, nowy terminal-1,5 mln pasażerów rocznie, pas startowy spełniający unijne normy, terminal cargo, ILS, rozbudowane światła podejścia, doświadczenie, **problemy-** słaba komunikacja miejska lotniska z centrum, mało przewoźników, słaba promocja w kraju i regionie, nierówny udział współwłaścicieli w porcie 95%- UMŁ, 5% UW, co przekłada się na prawie 100% udział finansowy miasta.
- Szybka kolej do Polski i Europy- **zasoby:** miejsca pod nowy dworzec, ziemia, tunel, uzasadniona potrzeba realizacji tego zadania w skali całej krajowej gospodarki, aplikacje o średnicy na tunel średnicowy, który połączy Łódź Fabryczną z Kaliską, **problemy:** niechęć ministra infrastruktury, brak środków na inwestycję
- Zagospodarowanie Nowego Centrum miasta z poszanowaniem istniejących elementów dziedzictwa architektonicznego i urbanistycznego- **zasoby:** ciekawa architektura dająca możliwość rewitalizacji, zasób wolnej przestrzeni w centrum miasta, **problemy:** finanse, brak spójnej koncepcji zagospodarowania terenu NCŁ
- Współpraca w ramach szeroko rozumianej aglomeracji: **zasoby:** -, **problemy:** nieuświadomiona wartość dobra wspólnego.
- opracowanie planu zagospodarowania miasta

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

FILAR II ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ WZROST POZIOMU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I KULTUROWEGO MIASTA

- ukonkretnienie zapisów, za dużo myślenia top dawn zamiast wspierania samodzielności,
- większa dbałość o czystość w mieście
- ograniczenie nowych inwestycji drogowych, przeznaczenie środków na bieżące utrzymanie istniejących dróg- **problemy**: mentalność z poprzedniej epoki-> budowanie z rozmachem, nie ma możliwości utrzymania istniejącej infrastruktury a inwestuje się w nową,
- zaangażowanie społeczne mieszkańców zwłaszcza przez ngo'sy, wspieranie ngo's- **zasoby**: mieszkańcy, **problemy**: brak edukacji obywatelskiej
- Rozwijanie edukacji obywatelskiej
- Łódź zadbane, atrakcyjna- ok.- **zasoby**: mieszkańcy, **problemy**: brak gospodarzy terenów, inwestorzy

FUNDAMENT ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA: NOWE STANDARDY USŁUG PUBLICZNYCH

FUNDAMENT DO CAŁKOWITEJ ZMIANY- EFEKTYWNOŚĆ NIE JEST WŁAŚCIWĄ MIARĄ DLA MIASTA, MOŻE ZLIKWIDOWAĆ ¼ POPULACJI JAKO NIEEFEKTYWNA, efektywność dobra dla korporacji nie dla miasta, cel pierwszy- zapewnienie infrastruktury sportowej ma się nijak do tytułu tego programu strategicznego, popiera się standaryzację usług- standardy usług wypracowane z odbiorcami tych usług, mieszkaniac powinien być partnerem dla UMŁ. Definicje racjonalności i efektywności są zawężone, co widać na przykładzie sprzedaży długów lokatorów, co wygeneruje szybkie zyski, i potencjalnie wielokrotnie wyższe koszty.

PROPOZYCJE:

• **NOWE FILARY:**

- 1. LUDZIE-** postawić na jakość życia a nie na dynamikę rozwoju, **PROBLEMY:** jakość życia nie przedmiotem zainteresowania UMŁ
- 2. ŚRODOWISKO NATURALNE, PRZEKSZTAŁCONE-** postawić na zintegrowany rozwój- wykorzystać już istniejące dokumenty: wizja Łódź 2038, PROREVITA, KARTA BRUKSELSKA, KARTA LIPSKA, PROTOKOŁY MADRYCKIE, EUROPEJSKA KARTA RÓWNOŚCI W ŻYCIU LOKALNYM, TEZY O MIEŚCIE , **Problemy:** brak analiz, jak jedne decyzje wpływają na inne sfery życia, w tym jakość życia
- 3. ISTNIEJĄCA INFRASTRUKTURA-** zachowanie i wyremontowanie istniejących zasobów, **Problemy:** budowa gigantycznych wizji nowego bez zadbania o istniejące zasoby (budynki, infrastruktura, itp.)

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Grupa

WIZJA

Elementy wizji, które pojawiały się w podsumowaniach więcej niż jednej grupy – uogólnione wnioski

- w 3 podgrupach roboczych (na 4. uformowane podgrupy) mieszkańcy podkreślili, że nadrzędną zasadą, która powinna znaleźć się w wizji jest „jakość życia mieszkańców” (wszystko inne jest środkiem)

Ponadto mieszkańcy widzą idealne miasto Łódź w przyszłości jako miasto:

- zielone (w tym: Łódź miastem wody i ogrodów; nie wycinanie drzew; ograniczony ruch samochodowy w centrum; dużo ścieżek rowerowych; zieleń i ławki na Piotrkowskiej)
- zadbane, czyste, estetyczne (w tym: bez samowolnych wysypisk, toalety publiczne w centrum miasta i w uczęszczanych miejscach np. w okolicach przystanków autobusowych; proste chodniki; ulica spacerowa)
- bezpieczne (w tym: bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców; bezpieczny ruch pieszy i rowerowy)
- z dobrą i sprawną komunikacją (w tym: przyjazny, dostępny, czysty i darmowy/tani transport publiczny; trolejbusy; obwodnice)
- z budownictwem mieszkaniowym, komunalnym; rewitalizacja śródmieścia; skanalizowane miasto
- z dobrą władzą i administracją miasta (w tym: urząd miasta jest otwarty i przyjazny dla mieszkańców, urzędnicy nie rzucają kłód pod nogi, rozwiązywanie problemów zamiast ich tworzenia, władze miasta działają konsekwentnie)
- bez biedy i nędzy (w tym: uporządkowany i przejrzysty system pomocy społecznej, który pozwoli na najlepszą redystrybucję wśród mieszkańców (dotarcie do tych, którzy naprawdę potrzebują) oraz tworzenie mechanizmów samopomocy (kto, ile i w jaki sposób udziela pomocy))
- partycypacyjne/ współdecydujące/ współpracujące – nie niszczymy, ale budujemy i współpracujemy, udział mieszkańców w decyzjach miejskich

Elementy wizji, które pojawiały się w podsumowaniach pojedynczych podgrup:

- a) spokojne i przyjazne miasto
- b) przyjęcie miejskiego trybu życia
- c) zmiana nastawienia mieszkańców
- d) inwestycje w człowieka
- e) sektor nauki (uczelnie) na pierwszych miejscach w rankingach ogólnopolskich i europejskich
- f) miasto stawiające na przemysł kreatywny tj. mistrzostwa świata we wspinaczce kominowej (zachowane kominy); triathlon – trójbój Łódzki między kominami na rowerach po ścieżkach

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- rowerowych, nurkowanie w podziemnych trasach w kanałach
- g) duże zakłady pracy i inwestycje przemysłowe
 - h) rozwój drobnej przedsiębiorczości (w tym: wspieranie podejmowania przedsiębiorczości przez młode osoby)
 - i) Łódź filmowa
 - j) Łódź disaing

Kilku mieszkańców podkreśliło, że w ogóle nie zgadza się ze sformułowaniem wizji zaproponowanym w strategii. Padały tu różne argumenty oraz propozycje:

- a) najwięcej krytycznych głosów odnosiło się do przysłowka „najbardziej (dynamicznie rozwijająca się metropolia...)” - niektórym nie zależało na byciu „naj”, realne jest bycie dynamicznym, język „naj” oparty na konkurencji z innymi miastami bądź metropoliami, należy zaczynać od drobnych kroków po kolei, należy zacząć nie od tego jak być „naj”, ale ajk być dostatecznie dobrym miastem żeby w nim funkcjonować.
- b) nie najbardziej dynamicznie rozwijająca się metropolia, ale z najwyższą jakością życia - nie metropolia, ale miasto rozwijające się w najwyższej jakości życia
- c) nie można zweryfikować stopnia realizacji „najbardziej dynamicznego rozwoju”

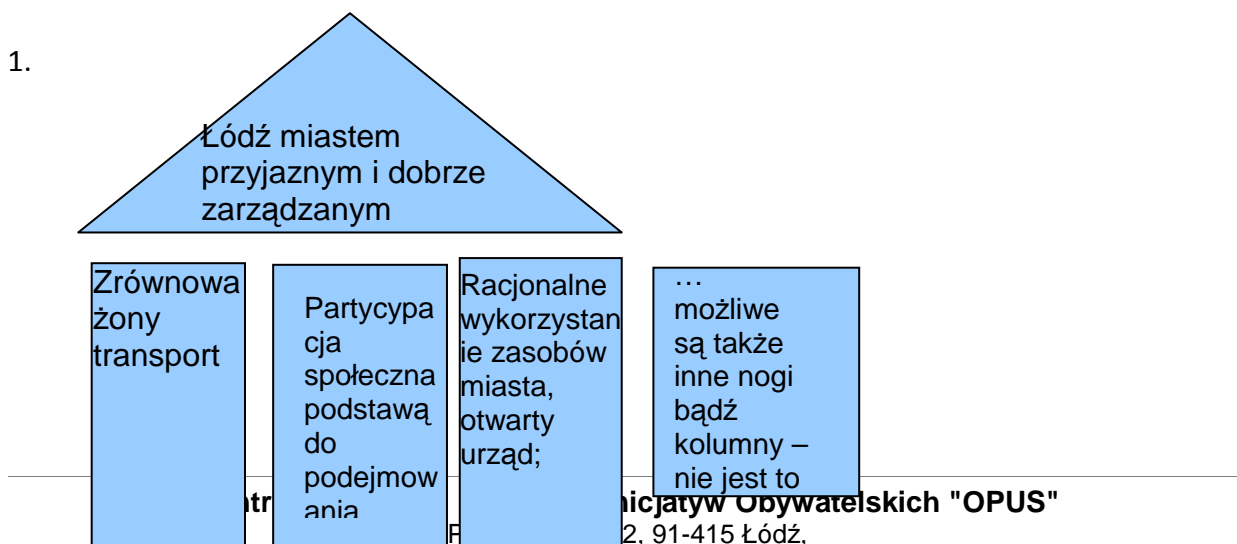
Łódź autonomiczna i przyjazna

II. MODEL STRATEGII (zwany potocznie „domkiem”)

Część mieszkańców powiedziała, że nie zgadza się z zaproponowanym modelem strategii. Uwagi dotyczyły:

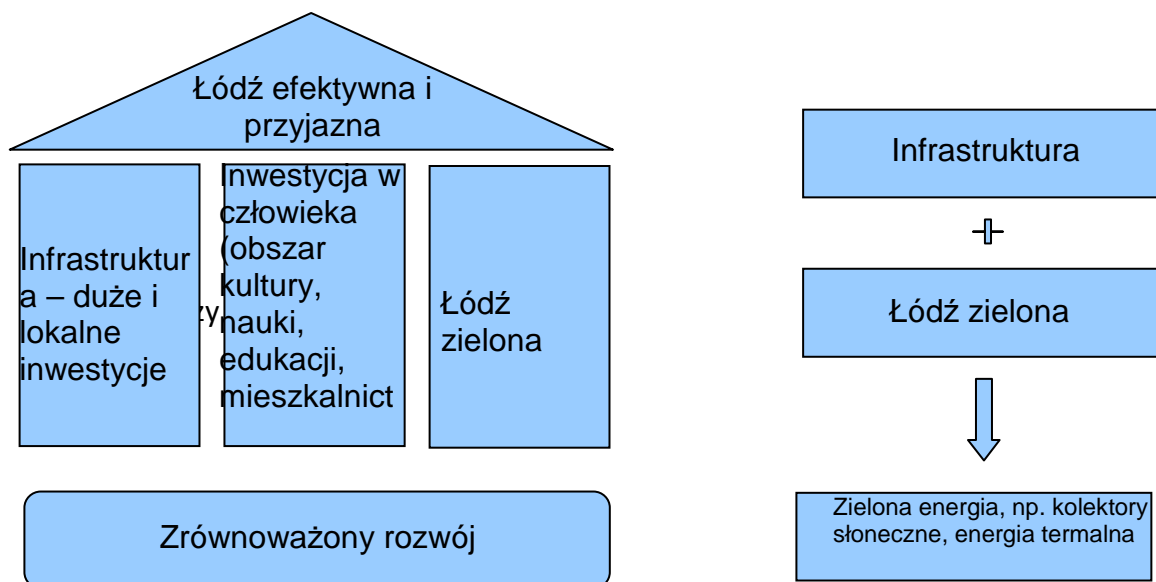
- zamiany fundamentu z wizją – to co jest sformułowane jako fundament powinno zastąpić wizję
- stworzenia całkiem nowego modelu, z innymi filarami, fundamentem etc.

W toku prac 4 podgrup roboczych powstały propozycje 3 innych modeli – w każdym z nich widoczny jest wspólny mianownik – komponent środowiska bądź zrównoważonego rozwoju. Stworzone przez mieszkańców modele to:

tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

2.

3. Model DNA – zdjęcie

III. KIERUNKI ZMIAN/ ROZWOJU

Zadaniem mieszkańców było następnie wskazanie kluczowych kierunków zmian. Znajdują się one poniżej, warto jednak podkreślić, że różnią się ona między sobą pod kątem szczegółowości czy abstrakcyjności. Niektóre z nich nie mają charakteru „kroków milowych”, czasami są to bardziej pomysły na konkretne działania, wchodzące w zakres poszczególnych programów operacyjnych. Opisane przez mieszkańców pomysły są zatem ustawione według metodologicznego klucza (a nie według ważności) od kategorii *grubych* do kategorii szczegółowych pomysłów na konkretne działania:

PROPONOWANY ZMIANY/ ROZWOJU	KIERUNEK	POSIADANE MOŻLIWOŚCI DO REALIZACJI WSKAZANEGO KIERUNKU	ZASOBY/	PROBLEMY/ BRAKI, JAKIE SĄ W DANYM OBSZARZE
ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT		<ul style="list-style-type: none"> relatywnie dobra sieć transportu szynowego z łatwym sposobem jej rozwoju prostopadły układ ulic i 		<ul style="list-style-type: none"> niedoinwestowanie polityka miejska zmniejszająca udział transportu szynowego w ruchu miejskim

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

	zwartość miasta	<ul style="list-style-type: none"> • za duży udział transportu samochodowego w mieście (indywidualnego)
ZWIĘKSZONA PARTYCYPACJA SPOŁECZNA DLA BUDOWANIA POCZUCIA WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> • duża aktywność społeczna i relatywnie duża ilość NGO • dużo uczelni (studenci) • wiele nisz w aktywności kulturalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy i organizacje społeczne nie są dostatecznie wykorzystywani w procesie bieżącego kierowania miastem •
RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW MIASTA; OTWARTY URZĄD; SPRAWY URZĘDOWE PRZEZ INTERNET	<ul style="list-style-type: none"> • mamy dostateczną strukturę mogącą racjonalnie działać 	<ul style="list-style-type: none"> • tendencja do mnożenia dokumentów (prawo Parkinsona)
INWESTYCJA W CZŁOWIEKA (zdrowie, nauka, kultura, edukacja, mieszkalnictwo)	<ul style="list-style-type: none"> • łódzkie uczelnie • niewykorzystany potencjał ludzki • zasoby komunalne (mieszkania dla ludzi) 	<ul style="list-style-type: none"> • bieda • niski kapitał społeczny • niska jakość usług publicznych • wysokie bezrobocie • brak świadomości, tożsamości własnej i środowiska • brak aktywności obywatelskiej • brak wsparcia dla lokalnej przedsiębiorczości
WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW I ABSOLWNETÓW UCZELNI I SZKÓŁ – OPRACOWANIE PROGRAMÓW NIE TYLKO FINANSOWYCH	-	-
SUPERPREFERENCYJNE CZYNSZE DLA ABSOLWNETÓW, SUPERPREFERENCYJNE WARUNKI WYNAJMU LOKALI NA INNOWACYJNE PRZEDSIĘBIORSTWA „GARAŻOWE” (odwrócenie niekorzystnego trendu demograficznego; rozwój innowacyjnej i kreatywnej	<ul style="list-style-type: none"> • zasób mieszkań komunalnych • zasób nieruchomości przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> • praktyka miasta polegająca na prywatyzacji komunalnego zasobu nieruchomości

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

przedsiębiorczości)		
NATYCHMIASTOWE WSPARCIE POLITECHNIKI ŁÓDZKIEJ W WYKONANIU ODWIERTU DO 4 tys. METRÓW WÓD GEOTERMALNYCH DO CELÓW OGRZEWczyCH, LECZNICZYCH, SPORTOWYCH I EKOLOGICZNE WYTWARZANIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ	<ul style="list-style-type: none"> • gorące wody podziemne, geotermalne 	<ul style="list-style-type: none"> • zobowiązanie rządu RP do pompowania spalin z elektrowni Bełchatów w podziemia terenów wokół Łodzi, co zniszczy wszystkie zasoby wody pitnej, mineralnej i geotermalnej i stanowi śmiertelne niebezpieczeństwo dla życia społeczeństwa
PRZYSTOSOWANIE BUDYNKU DWORCA KOLEJOWEGO ŁÓDŹ FABRYCZNA JAKO MUZEUM KOLEJNICTWA ZWIĄZANEGO Z KOLEJĄ WIEDEŃSKĄ I ... KULTURĘ ŁODZI/ HISTORIĘ KOLEJNICTWA POLSKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> • Dworzec Fabryczny – historyczny budynek • Dojazd do kolei Wiedeń – Warszawa • Oszczędność budowy podziemnego dworca przeznaczyc na geotermię Łodzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie zabytkowego budynku dworca jest bardziej wartościowe niż wiele domów/ pałaców

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
 tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
 e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Grupa

Wizja

- Łódź ma się rozwijać w oparciu o własne pomysły i zasoby przy wykorzystaniu miejscowego potencjału. Wypracowanie własnych obszarów produkcji w oparciu o wyniki badań, a także przekładające się na rozwój przedsiębiorstw, w dalej wzrost poziomu szeroko rozumianych usług i jakości życia. Rozwój zrównoważony.
- Łódź miasto przyjazne, wygodne do życia i otwarte dla wszystkich (bez działań wykluczających grupy społeczne)
- Miasto obywatelskie (kapitał społeczny). Miasto zrównoważonego rozwoju. Miasto o dużym potencjale demograficznym (baby boom). Miasto akademickie, wykorzystujące potencjał uczelni wyższych dla rozwoju centrów naukowych. Miasto atrakcyjne dla inwestorów zewnętrznych. Miasto kreatywne. Miast dobrze skomunikowane (wewn i zewn)

Elementy wizji zaakceptowane przez grupę warsztatową po burzy mózgów: Łódź miasto otwarte i przyjazne oparte o zasady zrównoważonego rozwoju.

- I. Propozycje filarów- w dyskusji warsztatowej zdecydowano, że filary powinny być 3 i opierać się na zrównoważonym rozwoju. W dyskusji wyodrębniono niektóre elementy w poszczególnych filarach:

<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka • Nowe technologie • Działalność kreatywna (przemysły kreatywne, usługi kreatywne...) • Rozwój naukowo – technologiczny • Usługi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitał społeczny • Aktywność i zaangażowanie mieszkańców • Edukacja • Integracja społeczna 	<ul style="list-style-type: none"> • Środowisko życia • Środowisko przyrodnicze • Zieleń miejska • Komunikacja miejska • Atrakcyjne przestrzenie publiczne • Zdrowie środowiskowe • Usługi ekosystemu
---	--	--

Powyższe zapisy nie są ani uporządkowane, ani kompletne. Są punktem wyjścia do dalszej dyskusji. Nie udało się, też wyodrębnić nazw i celów strategicznych dla poszczególnych filarów.

II. Uwagi i propozycje do fundamentu

- Czy fundament to nie powinny być zasoby – to, na czym miasto może budować?
- Obecne zapisy (z dokumentu proponowanego do dyskusji) to raczej powinien być „pierwszy krok”, czy „etap zero”, czyli po uporządkowaniu kwestii zarządzania urzędem/ miastem można planować zmianę na 2020 +

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- Jako elementy ważne do wykonania pojawiły się kwestie związane z uporządkowaniem kwestii infrastrukturalnych w mieście.
- Dobre zarządzanie wydaje się ważnym elementem, ale nie można przy tej okazji brać pod uwagę tylko efektywność. Warto myśleć o dobrym zarządzaniu w kontekście zrównoważonego rozwoju, dbania o kapitał społeczny itp. Dobre zarządzanie nie powinno oznaczać tylko efektywności finansowej/ materialnej.
- Jako propozycje fundamentu przy zachowaniu „struktury domku” (z trzema filarami) grupa zaproponowała zapis: organizowanie i udostępnianie zasobów miejskich w celu ułatwiania/stymulowania aktywności obywateli.

III. Ogólne uwagi do całego dokumentu

- Dokument wydaje się zbyt ogólny – zapisy pasujące do jakiegokolwiek miasta w Polsce / Europie
- Na poziomie wizji brak nadania w dokumencie charakteru miastu, czy wykorzystania czegoś, co wyróżnia
- Brak stabilności – oparcie jedynie na gospodarce, brak korzystania z tradycji, doświadczeń, środowiska...

Podsumowanie prac grup w ramach warsztatów w dniach 13-14 stycznia 2012r.

„Analiza kierunków rozwoju w aspekcie gospodarczo- środowiskowym oraz społeczno-środowiskowym”

Autor sprawozdania: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”

W dniach 13-14 stycznia 2012r. odbyły się dwa kolejne warsztaty w ramach otwartych spotkań z mieszkańcami związanych z konsultacją „Strategii zintegrowanego rozwoju Łodzi 2020+”. Zakres tematyczny warsztatów pierwotnie zakładał pracę nad Filarem I i II prezentowego Strategii. W toku ustaleń po pierwszym warsztacie wyraźnie zarysowany został jednak obszar środowiskowy jako element składowy, który powinien pojawić się w Strategii. Kontekst środowiskowy wynikał ze zmian wizji i celów strategicznych zaproponowanych po pierwszym warsztacie. Uwzględnienie aspektu zrównoważonego rozwoju wprowadziło do programu warsztatu ujęcie gospodarczo-środowiskowe i społeczno-środowiskowe przy analizie projektu dokumentu.

Analiza kierunków rozwoju Łodzi w kontekście:

1. gospodarczo-
środowiskowym
2. społeczno-
środowiskowym

Uczestnicy:

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,

tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02

e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

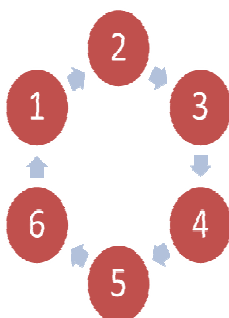

W spotkaniu wzięło udział:

- a) w dniu 13 stycznia 115 osób, przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowiska naukowego, przedsiębiorcy, indywidualni mieszkańcy.
- b) W dniu 14 stycznia 62 osoby, przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowiska naukowego, przedsiębiorcy, indywidualni mieszkańcy

Metodologia pracy:

Warsztat prowadzony był z wykorzystaniem metody „world cafe”. Założeniem pracy była dyskusja uczestników nad każdym z tematów prezentowanych na warsztatach. W tym celu moderatorzy prowadzili dyskusję w każdej z 6 grup roboczych.

Tematy prowadzone na warsztatach z uwzględnieniem rekomendacji uczestników po pierwszym warsztacie

I. 13 stycznia „Łódź otwarta na świat” wymiar gospodarczo-środowiskowy

1. Metropolia łódzka- centrum logistyki i usług dla biznesu:
2. Zrównoważony transport metropolitalny (zarówno wewnątrz miasta i na zewnątrz)
3. Nowe Centrum Łodzi
4. Sprawny urząd
5. Łódź ucząca się, innowacyjna i kreatywna (Łódź akademicka, wspieranie współpracy uczelnie-przedsiębiorcy, system oświaty łódzkiej)
6. Łódź ucząca się, innowacyjna i kreatywna (Łódź przedsiębiorcza oraz nowych technologii)

II. 14 stycznia „Łódź zadbaną, atrakcyjną i aktywną” wymiar społeczno-środowiskowy

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

1. Kapitał społeczny (Łódź obywatelska)
2. Miasto dobro wspólne – porządek publiczny, czystość, estetyka i bezpieczeństwo
3. Kultura u podstaw (Łódź kulturalna)
4. Łódź zielona
5. Talenty dla Łodzi
6. Rewitalizacja śródmieścia

Podsumowanie prac warsztatowych

Wypracowane w toku warsztatów materiały są wynikiem „burzy mózgów”. Zebrane uwagi nie mają ustalonej z hierarchii i stanowić mają podstawę pod rozpoczęcie prac nad zmianą dokumentu oraz mogą zostać wykorzystane w toku prac nad programami strategicznymi i operacyjnymi, które powstaną w ramach wdrażania strategii. Rekomendacją z prac warsztatowych jest by przy pracach nad dokumentami operacyjnymi włączyć mieszkańców już na etapie tworzenia założeń do programów.

Zachęcamy Państwa do szczegółowej analizy materiału. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości co do zawartości prosimy o kontakt z Łukaszem Waszakiem z Centrum „OPUS” lwaszak@opus.org.pl.

Sprawozdanie z prac grup roboczych z dnia 13 stycznia 2012 r.

FILAR I „ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT” WYMIAR GOSPODARCZO-ŚRODOWISKOWY

METROPOLIA ŁÓDZKA – CENTRUM LOGISTYKI I USŁUG DLA BIZNESU

W tym kierunku dość szybko grupy odrzuciły część dotyczącą definiowania Łodzi jako metropolii. Ten wątek pojawiał się tylko jako element współpracy z miastami ościennymi w kontekście usług / centrów logistycznych.

W części grup pojawiły się wątpliwości, że do rozmowy w tym obszarze osobom uczestniczącym brak kwalifikacji, wiedzy w tym zakresie itp.

Osoby uczestniczące w warsztatach zwracały uwagę, że nie powinny to być kierunki tak mocno promowane i tak wysoko ustawiane w hierarchii priorytetów. **Czy to w ogóle jest kierunek dla Łodzi?** – to pytanie, które brzmiało we wszystkich grupach. Zwracano uwagę, że Łódź zaniedbała działania wykorzystujące szansę na rozwój tych branż. Obecnie stara się nadrobić zaległości. W związku z tym - czy nie lepiej inwestować w indywidualną przedsiębiorczość, szczególnie w małą i średnią przedsiębiorczość. Poniżej kilka uwag też w tym obszarze.

Jako wątpliwość co do wyznaczania tego kierunku pojawiła się też refleksja, że Łódź powinna zacząć kreować określoną markę i w tym obszarze rozwijać / wspierać również przedsiębiorczość. Na czym oprzeć budowanie marki? Nie było jednoznacznej odpowiedzi, w poszczególnych grupach pojawiały się pomysły, by opierać markę na modzie, filmie, bawełnie, biotechnologii... Budowanie marki na logistyce i węźle kolejowym to nie jest dobry pomysł. I jak w tej dyskusji o marce korzystać z tradycji Łodzi dawnej? Jako podstawę dyskusji i argumentowania ZA tym kierunkiem rozwoju podkreślano przede wszystkim położenie Łodzi i dostęp do wielu rodzajów transportu (multimodalność transportu). Łódź leży w „korytarzu transportowym”, może wykorzystać transport kolejowy, lotniczy, udroźnić dojazd do autostrad.

Argumenty PRZECIW rozwojowi tego kierunku to przede wszystkim możliwość niesprostania globalnej konkurencji – koszty pracy w Polsce są dość wysokie, wiele tego typu usług może być umiejscowiona w tańszych krajach (Indie), zaniedbania w tym zakresie, konkurencja z ościennymi miastami. Do tego zwracano uwagę, że część mieszkańców Łodzi i tak pracuje w firmach w gminach ościennych i czy nie jest to już wyczerpana okazja/zaspokojona potrzeba? Do tego zwracano uwagę, że:

- Skrzyżowanie autostrad nie jest w Łodzi, to inne gminy mają bliżej do rozwoju tego kierunku
- Lublinek jest zbyt małym lotniskiem, źle skomunikowanym z resztą miasta i np. autostradą, by dało się z niego zrobić ważny port cargo. Do tego Warszawa i Okęcie jest dość blisko...
- Kolej dużych prędkości na razie omija Łódź

POMYSŁY NA DZIAŁANIA W TYCH KIERUNKACH:

Usługi dla biznesu – główne wnioski, rekomendacje, wątpliwości:

- Call centers – ten kierunek nie powinien być brany pod uwagę jako ważny / priorytetowy. Tego typu usługi łatwo przenieść szybko w inne tańsze miejsce. Obecnie pewna część tych usług i tak jest przenoszona do krajów tańszych (np. Indie)
- Pewnym pomysłem na wykorzystanie centralnego położenia Łodzi w tym obszarze jest organizowanie targów i konferencji. W Łodzi pojawiają się lepsze hotele, MTŁ rozbudowują się
- Pomysłem na usługi dla biznesu jest też innowacja – może centra innowacji we współpracy z uczelniami wyższymi i jednostkami badawczymi.
- Pomysłem do wykorzystania jest też obszar nowych technologii i usług badawczych we współpracy z uczelniami łódzkimi; w tym pomysłe (powtarzającym się w kilku grupach) wskazywano na programy rozwojowe dla firm, kadre Politechniki Łódzkiej i innych uczelni. W tym wypadku Miasto powinno pełnić rolę „łącznika” ułatwiającego współpracę poprzez kontakty, spotkania, odpowiedzi na konkretne potrzeby i uporządkowane planowanie przestrzenne.
- Usługi dla biznesu powinny być połączone z myśleniem o mieście przyjaznym. Inwestorzy, biznesmeni, osoby pracujące w tej branży potrzebują przyjaznego miejsca do mieszkania lub możliwości szybkiego dotarcia (czyli dobrych i szybkich połączeń kolejowych, lotniczych, drogowych...). Przyjazne miejsce do mieszkania to przyjazna przestrzeń publiczna – lokalowo, zielona... W mieście powinna być ogólnodostępna sieć internetowa (WI-FI)
- Warto prowadzić działania edukacyjne i promocyjne w zakresie usług dla biznesu – pozwoli to na upowszechnianie konkretnych narzędzi i większe korzystanie z tych usług. Powinniśmy to połączyć z rozwojem edukacji nieformalnej.
- Usługi dla biznesu naturalnie będą lokować się w centrum miasta (powstało wiele miejsc przygotowanych pod tego typu usług...). Pojawiły się też zagrożenia, by nie zgubić charakteru miasta i centrum miasta (nie wyburzyć, nie wyprzedać...)
- Przy wdrażaniu tego kierunku warto opierać działania na lokalnym potencjale – wspieraniu łódzkich pomysłów okołobiznesowych i innowacyjnych

Logistyka:

- Wykorzystanie tego kierunku może powieść się tylko w połączeniu z bardzo dobrą komunikacją z ościennymi gminami (Stryków), komunikacja powinna być miejska i zawsze mieć zrównoważony charakter (np. tramwaj, kolej...); zwracano też uwagę na wprowadzenie biletu zintegrowanego na wszystkie typy transportu publicznego, rozbudowę parkingów poza centrum, tras rowerowych itp.
- Miasto ma zbyt mało terenów na obrzeżach, by inwestować w logistykę, która z założenia musi/ powinna lokować się poza centrum. Przy dyskusjach o przestrzeni zwrócono uwagę, że Łódź nie powinna się już rozprzestrzeniać i poszerzać swoich granic, tylko inwestować w przestrzeń, która ma.
- Logistyka może być szansą dla zdynamizowania rynku pracy – osoby uczestniczące podkreślały, że głównie dla osób, które łatwo mogą się przekwalifikować. Zwracano też uwagę, że to jednak szansa dla niedużej grupy, nie zmieni zatrudnienia w Łodzi. Może też być szansą dla kadry zarządzającej, z wyższymi kwalifikacjami itp.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- Lublinek powinien zostać rozbudowany jako port cargo jeśli chcemy korzystać z tego kierunku

Przedsiębiorczość w ogóle

- Rolą miasta powinno być wspieranie przedsiębiorczości przez stwarzanie przyjaznych warunków zarówno dla mniejszych (przede wszystkim), jak i większych inwestorów, przedsiębiorców poprzez np.:
 - Inkubator przedsiębiorczości
 - Politykę wykorzystywania zasobów miejskich (np. politykę lokalową) wspierającą lokalną przedsiębiorczość
 - Ulgi podatkowe
- Warto rozważyć promowanie kierunków przedsiębiorczości związanej z ekologią
- Warto rozważyć rozwój przemysłów turystycznych w Łodzi – przyciągający do Łodzi turystów, może warto to łączyć z atrakcjami turystycznymi regionu, albo Warszawy...
- W przedsiębiorczości warto wykorzystywać nowe technologie i stawiać na innowacje

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT METROPOLITARNY – WEWNĄTRZ I NA ZEWNĄTRZ MIASTA

Dominujący kierunek rozwiązań, jakie formułowali mieszkańcy był związany z rozwojem i wspieraniem infrastruktury transportu publicznego, rowerowego i pieszego. Dzięki temu Łódź otrzymałaby status miasta przyjaznego. Ponadto – co podkreślano wielokrotnie – poprzez poszczególne działania z zakresu zrównoważonego transportu poprawiłoby się zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, co wprost przekłada się na wyższą jakość życia.

Ruch samochodowy:

W niemalże każdej grupie pojawiały się pomysły na wyeliminowanie / ograniczenie ruchu samochodowego w różnych obszarach (w obrębie Śródmieścia / na terenie obszaru zabytkowego / do granicy kolei obwodowej). Uzasadniano to m. in. chorobami związanymi z obecnym zanieczyszczeniem powietrza i złą strukturą przewietrzania miasta oraz dodatkowymi kosztami, jakie miasto musi ponosić na remont „rozjeżdżonych” przez parkujące samochody chodników i trawników. Rozwiązania, jakie podawano, to:

- k) zawężanie „światła” jezdni
- l) opłaty za wjazd do centrum miasta
- m) zwiększenie opłat parkingowych lub wprowadzenie opłat parkingowych dla większych gabarytowo samochodów
- n) „strefa 30” - ograniczenie prędkości do 30 km w obrębie zwartej zabudowy śródmiejskiej + na osiedlach
- o) w centrum zastępowanie skrzyżowań ze światłami, skrzyżowaniami równorzędnymi (ta uwaga wywołała dyskusję, czy na pewno w polskich realiach to rozwiązanie zapewni pozostałym uczestnikom ruchu bezpieczeństwo)

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- p) wyrzucenie ruchu tranzytowego poza miasto
- q) ruch samochodowy w oparciu o etylinę

Jednocześnie uczestnicy i uczestniczki warsztatu zwracali uwagę, że wprowadzenie takich rozwiązań koniecznie powinno być skoordynowane z dostosowaną do potrzeb mieszkańców infrastrukturą transportu publicznego. Jako konkretne rozwiązania podawano:

- d) parkingi w centrum płatne, a na obrzeżach bezpłatne
- e) parkingi podziemne i/lub wielopoziomowe, w tym parkingi typu „Parkuj i jedź”

Komunikacja publiczna:

Pierwszym widocznym obszarem było lepsze skoordynowanie sieci komunikacyjnej i dopasowanie jej do potrzeb i rytmu życia jej użytkowników. Pojawiły się propozycje:

- 4. utrzymania częstotliwości albo zwiększenia częstotliwości kursów
- 5. stworzenia węzła multimodalnego przy „Centralu”

Część tych pomysłów dotyczyła transportu kolejowego czy – bardziej ogólnie – szynowego:

- zaplanowanie sieci komunikacji szynowej/ kolejki miejskiej (uwaga z 14 stycznia)
- tramwaj jednoszynowy, naziemny (bezkolizyjny)
- powiązania kolei miejskiej z aglomeracyjną (czyli z okolicznymi miejscowościami)
- wykorzystania kolei obwodowej, połączonej z centrum siecią autobusów elektrycznych (kierunek odśrodkowy)
- tunel pod miastem ze stacjami i przystankami multimodalnymi w śródmieściu
- zlokalizowania przystanku kolei aglomeracyjnej nie za Manufakturą, ale między ulicą Piotrkowską a ŁTR
- jedna osoba zgłosiła także pomysł wymiany wąskich torów na szerokie. W uzasadnieniu powołała się ona na argument, że obecna szerokość torów przyczynia się do zwiększonej liczby wypadków oraz uniemożliwia wprowadzenie szybkich tramwajów.

W odniesieniu do sieci autobusowej zgłoszono projekty:

- sieci autobusów elektrycznych do obsługi Śródmieścia
- zakupu taboru autobusowego z napędem na metan (uwaga z 14 stycznia)
- stworzenia bus-pasów

Ponadto mieszkańcy postulowali też rozwiązania odnoszące do podmiotów zarządzających miejską i metropolitarną komunikacją zbiorową:

- wyłączenie komunikacji publicznej z zadań ZDiT i przekazanie tej kompetencji innej komórce miejskiej (wydziałowi), ze względu na niegospodarność obecnego podmiotu
- założenie związku taryfowego – systemu zarządzania transportem , umożliwiającego m. in. koordynację i przeprowadzanie wspólnych inwestycji
- wprowadzenie wspólnego biletu na aglomerację

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Jedna z uczestniczek zwróciła uwagę na problem luk w prawie – brak ustawy metropolitarnej powoduje brak perspektyw na skoordynowanie transportu pomiędzy miastem Łódź a ościennymi gminami. Zgłosiła postulat, aby łódzcy decydenci wywierali naciski na parlamentarzystów, aby ci jak najszybciej przegłosowali ustawę.

Mieszkańcy wzmacniali pomysły rozwoju infrastruktury rowerowej, poprzez:

- tworzenie ścieżek [drogi – MCh] rowerowych
- zaplanowanie dróg i szlaków rowerowych (uwaga z 14 stycznia)
- wprowadzenie obejmującego całe miasto systemu wypożyczania rowerów (nie chodziło o pojedyncze wypożyczalnie, ale taki system, który pozwala wypożyczyć rower w jednym miejscu, a zaparkować go w innym)

Jako argumenty podawano tutaj troskę o środowisko oraz potrzebę wprowadzenia instrumentów, które zachęcą mieszkańców do przesiadki z samochodu na rower.

Pojawiły się także postulaty związane ze zmianą lub rozwojem infrastruktury drogowej. Był to pomysł wprowadzenia audytu węzłów autostradowych / usprawnienia projektu węzłów. Kolejne rozwiązania wzbudziły kontrowersje, według części uczestników klóciły się bowiem z koncepcją zrównoważonego transportu, zmierzającego do minimalizacji indywidualnego transportu samochodowego. W tym katalogu pojawiły się koncepcje:

- budowy obwodnic
- budowy drogowego pierścienia między osiedlami (inny szczegółowy pomysł w tym obszarze dotyczył szybkiego i bezpiecznego połączenia drogowego między łódzkimi osiedlami Retkinia i Widzew)
- eliminacji zjawiska „czerwonej fali” poprzez koordynację systemu świateł (korzystając z kompetencji inżynierów Politechniki Łódzkiej)

Jeden z mieszkańców wskazał na potrzebę budowania nowych ekranów, które zapewniają ochronę przed hałasem z ulicy.

Uczestnicy i uczestniczki zgłaszali także pojedyncze pomysły związane z lotniskiem (konieczność ustanowienia połączeń typu HUB, czyli z innym strategicznym dużym lotniskiem w Europie), jego lokalizacją (konieczne jest lotnisko między Łodzią a Warszawą, bo obecne lotnisko im. Reymonta nie jest w stanie spełnić swojej kompleksowej roli) oraz połączeniami z innymi częściami miasta (skomunikowanie lotniska z centrum Łodzi i z drogami wokół miasta; węzeł komunikacyjny w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska – kolej, parkingi itd.). Padł również głos, że generalnie należy rozwijać lotnisko pasażerskie.

W kontekście transportu i mobilności mieszkańców nawiązano do potrzeb osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Mieszkancka zwróciła uwagę na barierę w postaci wybruszonych i nierównych

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

chodników (ryzyko potknięcia się, upadku). Zgłosiła także postulat, aby w każdym składzie tramwajowym było dostosowane do takich osób przynajmniej jedno wejście, umożliwiając swobodne przemieszczanie się.

Kolejna uczestniczka zgłosiła pomysł na darmową komunikację publiczną dla osób wykluczonych społecznie. Dzięki temu uzyskali by oni dostęp do dóbr kultury oraz mieli możliwość wyjścia poza najbliższe sąsiedztwo.

Jedna z osób wskazała na konieczność prowadzenia przez miasto/ na zlecenie miasta programów edukacyjnych z zakresu zrównoważonego transportu, po to, aby mieszkańcy rozumieli posunięcia władz oraz konieczność wprowadzenia niektórych rozwiązań.

NOWE CENTRUM ŁODZI

W czasie dyskusji w grupach uczestnicy zwracali uwagę na potrzebę stworzenia szczegółowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dokument taki jest konieczny aby dyskutować o kierunkach zagospodarowania terenów wokół dworca. Powinny powstać dokładne warunki zabudowy, które pozwolą inwestorom działać ale w określonych przez władze i mieszkańców ramach. Do prac przy tworzeniu szczegółowych planów miejscowych powinni być włączeni mieszkańcy. Plan zabudowy terenów wokół dworca powinien odnosić się do struktury całego miasta i być z nią zgodny. Działania związane z projektowaniem zagospodarowania terenów powinno być zaplanowane pod potrzeby mieszkańców.

Aby prace nad wizją NC miały sens konieczna jest inwentaryzacja zasobów miasta wokół dworca oraz uregulowanie stanu prawnego nieruchomości.

NC dla mieszkańców to przede wszystkim węzeł komunikacyjny łączący miast ze światem oraz integrujące komunikacyjnie samo miasto. Dobre połączenia z obwodnicą kolejową i jej efektywne wykorzystanie. Zagospodarowanie terenów NC powinno pójść w kierunku zszycia tkanki miejskiej (zintegrowania przestrzennego i społecznego miasta), powinno być spójne z otoczeniem, zintegrowane z Piotrkowską i całym miastem. Takie myślenie o tym kierunku strategicznym pojawiało się w wielu wypowiedziach. NC jako węzeł komunikacyjny to jeden z kluczowych obszarów dyskusji. Dobre skomunikowanie dworca z miastem oraz starym centrum Łodzi to główny kierunek myślenia mieszkańców. Rozbudowany transport publiczny i **ograniczenie ruchu samochodów prywatnych** na obszarze NC, to ważne postulaty w wielu grupach.

NC powinno być bardzo mocno powiązane ze starym centrum miasta. Nie powinno go zastępować ale dopełniać i wzmacniać. Konieczna jest rewitalizacja obszarów przyległych. Pojawiały się również głosy negujące potrzebę NC oraz myślenie w tych kategoriach. Centrum miasta to ul. Piotrkowska i nią się

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

trzeba zająć. Najpierw powinno się zrewitalizować stare centrum a następnie myśleć o Nowym.

W dyskusjach padały również głosy wyrażające potrzebę rewitalizowania tego co jest, starego centrum miasta, a nie tworzenia nowego. Pojawiały się wątpliwości czy pomysł NC spełni potrzeby mieszkańców, czy nie okaże się sztucznym, nieprzyjaznym i martwym tworem. Padały pytania, co będzie z Piotrkowską, co z innymi obszarami miasta. Pojawiały się również obawy czy N. Centrum nie wysieje życia z innych części miasta? Konieczne jest przewidywanie wpływu NCł na całe miasto i jego rozwój.

Kolejnym obszarem wokół którego ogniskowała się dyskusja to architektonika zagospodarowania nowego centrum. Zdaniem uczestników kubatura budynków powinna być zbliżona do tradycyjnej. Należy zadbać nad zachowaniem spójnych kodów architektonicznych. Zagospodarowanie terenów z zachowaniem charakteru miasta. Zapewnienie dużej ilości terenów zielonych.

Funkcje NC

W wielu grupach padały uwagi aby NC spełniało wiele funkcji i nie ograniczało się tylko jako zaprojektowane tylko dla bogatych mieszkańców i osób przyjezdnych. Należy ograniczyć funkcje komercyjne aby nie stało się kolejną manufakturą. Powinno się od niej odróżniać. Ma to być miejsce wielofunkcyjne. Powinno być tak zaplanowane i pomyślane aby nie było miejscem wymarłym, tylko tętniło życiem. Miejscem dla wszystkich. Nowe Centrum nie powinno być traktowane jako cel ale jako środek służący do rozwoju miasta.

NCł widziane było również jako miejsce festiwalowe, kulturalne, promujące sztukę z muzeami i atrakcjami promującymi tradycję miasta. Miejsce wyzwalające kreatywność i sztukę, nawiązujące do historii. Realizujące funkcję edukacyjną, (centrum edukacji, historii i tożsamości). Stworzenie warunków dla studentów. Budowa akademików. Wydziałów uniwersyteckich.

Funkcje NC to usługowa, integracyjna, rozrywkowa, aktywizująca, społeczno-kulturowa i rozwojowa. NC powinno umożliwiać działalność NGO poprzez stworzenie warunków lokalowych, centrów społecznych. Nie powinno to być miejsce dla fabryk.

Dużo dyskusji i kontrowersji dotyczyło funkcji mieszkalnej centrum. Padały głosy aby całkowicie ograniczyć tą funkcję oraz takie aby nowe centru spełniało również te funkcje. Funkcja mieszkaniowa bliżej ul. 3 maja. Mieszkania powinny być zaś pod wynajem bowiem klasa kreatywna nie przywiązuje się do miejsc a musi mieć możliwość wynajmu mieszkania. Budowy mieszkań komunalnych.

NC powinno być to miejscem przyjaznym, gdzie wszyscy mieszkańcy będą mogli spędzać czas.

W trakcie dyskusji padały również szczegółowe pomysły na zagospodarowanie NC. Z propozycji szczegółowych padały takie aby stworzyć na tych terenach duży atrakcyjny park miejski ala Central Park. Wybudować charakterystyczną bibliotekę miejską ala BUW w Warszawie, lądowisko dla helikopterów, miejsca wypoczynkowe z basenem termalnym oraz budowę sztucznego toru narciarskiego jako element wypoczynkowy i promocyjny miasta.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Zwracano również uwagę na elementy małej architektury NC takie jak mapy dla niewidomych, skwery aby mieszkańcy mieli gdzie się spotykać, wychodzić z psami. Infrastruktura sprzyjająca przebywaniu: ławki, latarnie. Monitoring podnoszący bezpieczeństwo. Parkingi rowerowe, zaś Parkingi samochodowe to przede wszystkim, jak już to podziemne.

Zapewnienie ekologicznych źródeł zasilania w energię centrum (geotermia i inne). Zagwarantowanie możliwości segregowania śmieci w przestrzeni publicznej.

Podkreślano konieczność stworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych oraz ograniczenie hałasu na obszarze NC.

Ważne aby zagospodarowanie nowego centrum nie ograniczyło inwestycji w innych dzielnicach Łodzi. Miasto nie może przeinwestować w tym działaniu. Najlepiej aby zagospodarowanie NC nie było za pieniądze miasta. Inwestycje zaś powinny być wysokiej jakości aby nie ponosić dodatkowych kosztów ciągłych napraw.

Pojawiły się również głosy aby nie budować (rozbudowywać) ulicy Nowotargowej w takim kształcie jak jest planowana.

NCŁ ma być wizytówką miasta akceptowana przez mieszkańców, z której mieszkańcy są dumni. Wizja NCŁ powinna zaś być spójna i konsekwentnie realizowana

SPRAWNY URZĄD

W obszarze Sprawny Urząd we wszystkich grupach mocno wybrzmiało szeroko rozumiane zarządzanie zasobami ludzkimi, które powinno być wdrożone w strukturach urzędu. Przede wszystkim przejawiało się to jako wprowadzanie kodeksu pracownika urzędu, efektywnego systemu motywacyjnego, dbanie o podnoszenie kwalifikacji i kompetencji przez pracowników urzędu oraz uaktualnianie ich stanu wiedzy i wymiany doświadczeń. W dwóch grupach pojawił się również pomysł na przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej pracy poszczególnych wydziałów i ich pracowników. Jako pomysł na usprawnienie pracy urzędu w kilku grupach pojawił się również postulat o decentralizację decyzji podejmowanych na poziomie operacyjnym (delegowanie zadań).

Równie często poruszonym tematem była poprawa komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. Komunikacji wewnętrznej pomiędzy komórkami urzędu i wewnątrz tych komórek. Natomiast w ramach komunikacji zewnętrznej pomiędzy urzędem a obywatelami, zwiększenie roli Internetu w komunikacji i załatwianiu spraw. Idąc dalej w kierunku jako usprawnienie pracy urzędu, w większości grup, wskazano uproszczenie procedur – wprowadzenie idei jednego okienka oraz wdrożenia e-urzędu a także stworzenie infrastruktury pozwalającej w sposób komfortowy korzystać z usług urzędu (znoszenie barier dla osób niepełnosprawnych, poczekalnie). Wdrożenie tych działań zdaniem większości mieszkańców biorących udział w konsultacjach, ułatwi sprawne wykonywanie swoich obowiązków przez urzędników, poprawi zarządzanie, umożliwi zbudowanie zaufania wśród mieszkańców, zapobiegnie stratom, przywróci rangę

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

służbom publicznym. Zdaniem jednej z grup inne korzyści wynikające z tych usprawnień to zwiększenie dostępności i elastyczności urzędników.

Kolejnym tematem, który pojawiał się we wszystkich grupach było zwiększenie partycypacji mieszkańców w zarządzaniu miastem - urząd konsultacyjno - partycypacyjny od jak najwcześniejszego etapu, tj od dokonania analizy potrzeb. Pozwoli to dążyć do stanu, kiedy konkretna decyzja urzędu odpowiadała będzie na realne potrzeby mieszkańców (służebność urzędu wobec społeczeństwa), pozwoli również na zbudowanie hierarchii celów, lepsze zaspokojenie potrzeb, poprawę jakości życia oraz zwiększy efektywność wydatków. Jako zwiększenie efektywności wskazano również wzmocnienie roli jednostek pomocniczych urzędów, w tym rady osiedli. Również w tym zakresie uznano za ważne wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wsparcie infrastrukturalne organizacji pozarządowych oraz zwiększanie skali zlecanie zadań publicznych przy jednoczesnej standaryzacji tych usług i ich monitorowaniu. Każda z grup podkreślała, że te działania pozwolą przede wszystkim na lepsze zaspokojenie potrzeb, racjonalizację wydatków, na poprawę jakości życia oraz poprawienie wizerunku miasta i osiągnięcie niektórych celów strategicznych miasta.

W każdej z grup została również poruszona kwestia zasobów komunalnych miasta. Jako pierwszy krok wskazano konieczność dokonania analizy zasobów komunalnych miasta by racjonalnie i efektywnie je wykorzystać. Również w tym zakresie mieszkańcy wskazali jako niezwykle ważne zlikwidowanie administracji zarządzania nieruchomościami jako nieefektywnych struktur na rzecz partycypacji w zarządzaniu nieruchomościami należącymi do miasta poprzez wspólnoty mieszkaniowe. W dwóch grupach pojawiło się jako element udziału w zarządzaniu miastem, upublicznianie i konsultowanie planów prywatyzacji majątku i spółek miasta. W jednej z grup został zgłoszony konkretny pomysł aby udostępnić część tych zasobów na preferencyjnych warunkach dla studentów, by zatrzymać ich w Łodzi. Działania te znacznie poprawią zarządzania gospodarką komunalną i pozwolą podjąć dalsze kroki mające na celu zadbanie o poprawę wizerunku miasta pod względem architektonicznym.

Temat podnoszony w kilku grupach to racjonalizacja wydatków a zwłaszcza inwestycyjnych, z naciskiem na właściwe rozpisywanie przetargów uwzględniających kryteria jakości i co dalej za tym idzie wyciąganie konsekwencji wobec niesolidnych wykonawców - w zakresie prawa zamówień publicznych i egzekwowanie kar.

Pojawiły się też uwagi/pomysły zgłaszane przez pojedynczych mieszkańców, były to:

- ✓ zmniejszenie zatrudnianie - pozwoli na *zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia – a więc będzie efektywniejsze wydatkowanie środków publicznych*
- ✓ odmłodzenia kadry urzędu
- ✓ zwiększenie jakości podejmowanych zarządzeń i uchwał, odpowiadających bardziej na potrzeby mieszkańców
- ✓ egzekwowanie kar dla właścicieli nieruchomości nie dbających o zachowanie czystości – poprawi to czystość miasta.

ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ- AKADEMICKA, INNOWACYJNA I KREATYWNA

Obecni na konsultacjach mieszkańcy podkreślali, że aby mówić o innowacji i kreatywności trzeba zadbać o wysoką dostępność i jakość edukacji. Zwracali też uwagę na ustawiczność edukacji i dostępność zarówno dla dzieci żłobkowych, przedszkolnych ale również dla osób starszych nie tylko jako oferta U3W. Silnie akcentowano współpracę uczelni z miastem (widoczną m.in. na ulicach miasta) jak i współpracę z biznesem np. w finansowaniu Inkubatorów, gdzie młodzi naukowcy mogliby pod okiem doświadczonej, uczelnianej kadry rozwijać i testować swoje innowacyjne pomysły w oparciu o tzw. fundusze start up. Podkreślano rolę miasta w animowaniu szerokiej współpracy z uczelniami i biznesem.

I. Dostępność i jakość edukacji- na każdym etapie życia (od żłobka do seniora)

- Wysoka dostępność żłobków i przedszkoli (równomiernie rozłożona)- dlatego, by uspójnić ze Strategią Rozwoju Kraju, dostosowanie do wyzwań demograficznych, konieczności pracowania przez oboje rodziców-> poprawi to sytuację rodzin, w których oboje rodziców pracują, zwiększy się chęć zakładania rodzin i decydowania się na posiadanie dzieci,
- Wspieranie systemu małych szkół, programy autorskie, oparte o osobowości- blisko domu- bo lepiej edukują, mogą nastawiać się na współpracę między uczniami i środowiskiem-> edukacja na wyższym poziomie,
- Wysoka dostępność osób starszych nie tylko do oferty Uniwersytetów 3 Wieku ale również do wykładów na uczelniach-> zaangażowanie osób starszych, wykorzystanie ich potencjału i aktywności, zapobieganie wykluczaniu osób starszych (wyzwania demograficzne), człowiek uczący się jest dłużej sprawny i aktywny,
- Promocja e-learningu- dostępność dla studentów zaocznych i osób zagrożonych marginalizacją oraz osób starszych lub/i zamieszkujących w regionie-> wyzwania cywilizacyjne, kształcić sprawne umysły, dobrze poruszające się w obszarze cyfrowej informacji, wysoko wykwalifikowane kadry gospodarki,
- Zintegrowany system administrowania szkołami, tak by dyrektorzy mogli zajmować się edukacją, a nie administracją-> podniesienie jakości edukacji,
- Odbudowanie i tworzenie systemu szkół zawodowych- elastycznych, dostosowujących się do zmieniających się warunków na rynku pracy-> lepsze dostosowanie kwalifikacji kadr zawodowych do zmieniających się warunków na rynku pracy,
- Przygotować szkolnictwo podstawowe i średnie dla zagranicznych inwestorów (obcojęzyczne)-> inwestorzy i ich pracownicy chętniej będą przyjeżdżać do Łodzi, gdzie będą mogli zaspokajać swoje potrzeby, takie jak edukacja swoich dzieci,
- Wspieranie edukacji regionalnej, np. przez ngo's-> zwiększy się tożsamość mieszkańców, identyfikacja ze swoim miastem, co podniesie dbałość o porządek i estetykę otoczenia,
- Wspieranie edukacji ekologicznej-> rozwinięta dbałość o swoje otoczenie, przestrzeń życia
- Wspieranie spółdzielczości studenckiej-> zwiększy możliwości nabywania doświadczenia przez studentów,
- Wspieranie ngo's zajmujących się edukacją i włączaniem dzieci z enklaw biedy, zajmujących się kształceniem umiejętności praktycznych młodych osób-> organizacje są elastyczne, zaangażowane i sprawne.

- Wspieranie współpracy i partnerstwa w edukacji-> podniesie się poziom zaufania społecznego, zwiększy się liczba sieci wymiany informacji i relacji społecznych niezbędnych do rozwoju gospodarczego miasta,
- Stworzenie systemu informowania o edukacji ustawicznej, szkoleniach- platforma wymiany informacji,

II. Współpraca z uczelniami

- Miasto animatorem współpracy miasta z uczelniami i biznesem- przyspieszy interdyscyplinarną wymianę myśli i pomysłów w obrębie aglomeracji łódzkiej- na wzór Doliny Krzemowej,
- Wspieranie przez miasto staży dla absolwentów w firmach->
- Otwarcie przestrzeni miasta dla studentów, dla prezentowania myśli, twórczości-> poprawi się jakość przestrzeni publicznej, zwiększy różnorodność, co stworzy też lepszy klimat dla rozwoju innowacyjności i kreatywności,
- „studenci w centrum”- program mieszkań dla studentów w centrum, wesprze to rewitalizację społeczną centrum, oraz tak jak wyżej,
- Programy tanich mieszkań dla studentów i absolwentów-> stworzenie lepszych perspektyw dla młodych osób,
- Dostępność do informacji, usług społecznych dla studentów, szczególnie przyjezdnych- Miasto przyjazne Studentom-> zatrzymanie ich w przyszłości, po skończeniu studiów w Łodzi,
- Utworzenie Uniwersytetu Środkowopolskiego- większe dotacje centralne, możliwości interdyscyplinarnej, kreatywnej współpracy (od pomysłu do wdrożenia),

III. Innowacyjność i kreatywność

- Finansowanie innowacyjności i kreatywności- stypendia, granty dla młodych naukowców, studentów, uczniów- konkursy (które dają np. możliwość studiowania na wybranych kierunkach) -> rozwijanie innowacyjności, tworzenie warunków, by mogła się rozwijać,
- Współpraca z uczelniami, biznesem, tak by myśl innowacyjna zostawała w Łodzi, w łódzkich firmach-> obecnie firmy wyprowadzają innowacje z miasta,
- Inkubatory Innowacyjności i Kreatywności z zapleczem i bazą- to podstawa, aby innowacyjna myśl weszła w fazę realizacji,
- Fundusze „start up”,
- Wspieranie priorytetowych, strategicznych kierunków na uczelniach- łódzkie uczelnie nie są znane poza Łodzią, promowanie szkolnictwa wyższego łódzkiego (szkół, uczelni)poza Łodzią
- bieżąca ocena rynku pracy i elastyczne dostosowywanie priorytetowych kierunków, szkół średnich dokonywana np. przez koordynatora ds. specjalizacji szkolnictwa-> ułatwi elastyczne dostosowywanie kierunków kształcenia do wymagań rynku pracy,
- wsparcie dla ośrodków badawczych,
- wspieranie rozwoju nowoczesnego włókiennictwa- wykorzystanie zaplecza i potencjału myśli, naukowców z Politechniki,

ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ, INNOWACYJNA I KREATYWNA (ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA ORAZ NOWYCH TECHNOLOGII)

Główną celem programu powinno być wspieranie przedsiębiorczości tworzącej nowoczesne miejsca pracy w Łodzi.

Głównym zasobem, który powinien być wspierany w Łodzi to przedsiębiorczość Łoďdzian a przez to rozwój mikro i małych przedsiębiorstw. To właśnie takie firmy generują nowe miejsca pracy i stanowią o sukcesie i rozwoju przedsiębiorczości. Obecnie projekt strategii w niewystarczającym stopniu wskazuje na rolę i znaczenie mikro i małych przedsiębiorstw w Łodzi. W ramach programu uczestnicy zaproponowali następujące kierunki rozwoju przedsiębiorczości w Łodzi:

- a) Program wspierania mikro i małych przedsiębiorstw
- b) Edukacja i promocja przedsiębiorczości
- c) Promocja i wspieranie współpracy sektora badań i nauki z przedsiębiorstwami łódzkimi

Działania powinny wspierać przedsiębiorców w rozwoju zarówno lokalnego rynku jak i współpracy międzynarodowej

Dot.a) Program wspierania mikro i małych przedsiębiorstw jest odpowiedzią na potrzebę tworzenie w Łodzi nowych miejsc pracy, oraz wykorzystania możliwości jakie daje realizacja projektów inwestycyjnych w Łodzi z wykorzystaniem zasobów miasta (projekty rewitalizacyjne). Jedną z głównych osi programu powinno być wykorzystanie zasobów miejskich do wspierania przedsiębiorczości poprzez systemy preferencyjnych stawek czynszu, podatków lokalnych. Miasto posiada obecnie nie wykorzystany zasób komunalny, głównie nieruchomości, które są mało konkurencyjne ze względu na swój stan i koszty w porównaniu z lokalizacjami prywatnymi. Jedną z propozycji jest tworzenie na zasobach miejskich programów „inkubatorów przedsiębiorczości”, „klastrów”, które służyć miałyby rozwojowi mikro firm oraz poprzez swoją lokalizację mogłyby istotnie wpływać na rewitalizację społeczną określonych terenów Łodzi.

Inną osią programu powinny być działania związane z włączaniem małych firm w projekty miejskie. Obecnie planowane i realizowane są projekty z dużymi przedsiębiorstwami. Miasto powinno rozwijać również projekty z małymi przedsiębiorstwami i włączać ich do polityki lokalnej realizowanej w danej przestrzeni miejskiej. Szansą na taki rozwój współpracy mogą być „zielone miejsca pracy” związane z np. termomodernizacją czy tworzeniem nowych technologii wokół tematu „zielonej energii”. Taki kierunek jest uzasadniony w związku z koniecznością obniżania kosztów zużycia energii w np. zasobach komunalnych i dostępnymi na ten cel środkami zewnętrznymi oraz niszą w rynku krajowym.

Elementem kluczowym w tym programie powinny być działania związane z wykorzystaniem narzędzi jakie daje ekonomia społeczna. Tworzenie i wspieranie powstawania spółdzielni socjalnych, zakładów aktywizacji zawodowej są szansą na rozwój przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych. Ekonomia społeczna powinna stać się również częścią programów

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

rewitalizacyjnych. Kierunek ten w połączeniu z realizacją w zamówieniach publicznych klauzul społecznych i „zielonych zamówień publicznych” może stać się szansą na aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i możliwością dla nich na np. spłatę zobowiązań wobec miasta (program odpracowywania zaległości czynszowych).

Wsparcie szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców i osób chcących zakładać własne firmy. Głównym postulatem uczestników było dokonanie ewaluacji programów miejskich w zakresie prowadzenia doradztwa i szkoleń dla przedsiębiorstw i dostosowanie programów do potrzeb firm. Programy obecnie realizowane przez UMŁ ocenione zostały jako niewystarczające i nie mające jasno sprecyzowanych celów.

Dot. b) Edukacja przedsiębiorczości – kierunek zakłada działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży poprzez wprowadzenie do programów nauczania od przedszkoli do szkół ponadpodstawowych zajęć uczących przedsiębiorczości, w tym rozwój spółdzielni uczniowskich. Efektem programu ma być zaszczepienie idei bycia przedsiębiorczym wśród ludzi młodych. Program powinien być połączony z rozwojem programów staży i pracy społecznych uczących aktywności i wyposażających młodych ludzi w umiejętności działania aktywnego działania, w tym na rynku pracy. Program powinien być połączony z działaniami na rzecz edukacji przedsiębiorców w zakresie wspierania przedsiębiorczości (np. w porozumieniu z różnymi organizacjami przedsiębiorców). Drugim elementem programu powinny być działania promujące łódzkich przedsiębiorców pod hasłem np. „Dobre bo łódzkie” . Program powinien zakładać działania promujące Łódź przedsiębiorczą zarówno do wewnątrz miasta (mieszkańcy powinni znać i umieć chwalić się łódzkimi dokonaniem) jak i na zewnątrz tworząc obraz miasta przyjaznego dla przedsiębiorców. Działanie powinno wspierać powstawanie łódzkiego rynku wewnętrznego i współpracę lokalną firm. W ramach działań promocyjnych UMŁ powinien rozwijać również wsparcie w zakresie kontaktów i współpracy regionalnej zagranicznej łódzkich firm. Do tego powinno być wykorzystanie Biuro w Brukseli oraz Wydział promocji UMŁ. Kierunku promocji to m.in. miasta regionu łódzkiego oraz daleki wschód. Efektem programu powinno być tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości w Łodzi, i zachęcenie do przyjeżdżania do Łodzi i wykorzystanie kapitału ludzkiego (element tworzenia Łodzi metropolitarnej)

Dotc) Promocja i wspieranie współpracy sektora badań i nauki z przedsiębiorstwami łódzkimi Program powinien być rozwijany w ocenie uczestników warsztatów w oparciu o potencjał łódzkich uczelni i firm. Miasto powinno pełnić rolę wspierającą procesy współpracy tworząc a) warunki do rozwoju firm z sektora B+R b) pośrednicząc w kontaktach na linii uczenia-miasto-firma c) promując łódzkie osiągnięcia. Korzyści z rozwoju programu to rozwój nowoczesnych miejsc pracy, rozwój naukowy, umieszczenie Łodzi na mapie miast nowych technologii, przyciąganie i zatrzymanie studentów w Łodzi oraz rozwój łódzkich firm.

Sprawozdanie z prac grup roboczych z dnia 14 stycznia 2012 r.

FILAR II „ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA” WYMIAR SPOŁECZNO-ŚRODOWISKOWY

KAPITAŁ SPOŁECZNY. ŁÓDŹ OBYWATELSKA.

Uczestnicy warsztatów jako kierunki działań mających przyczynić się do budowy kapitału społecznego oraz łodzi obywatelskiej wskazywali przede wszystkim potrzebę wprowadzania mechanizmów budżetu partycypacyjnego zarówno na poziomie całego miasta jak również na poziomach jednostek pomocniczych.

Kolejne działanie które padało w każdej grupie to decentralizacja kompetencji oraz zarządzania miastem na poziom osiedli. Kompetencje i uprawnienia rad osiedli powinny ulec rozszerzeniu. To właśnie osiedla zdaniem uczestników powinny umożliwiać kontakt z mieszkańcami, służyć budowaniu świadomości lokalnej oraz tworzyć warunki partycypacji lokalnej. Na tym poziomie powinno odbywać się angażowanie mieszkańców w zarządzanie osiedlami, tworzone partycypacyjne budżety osiedlowe oraz mieć miejsce zdecentralizowane zarządzanie bieżącymi sprawami miasta. Budżety osiedli poddawane pod decyzje mieszkańców powinny być większe. Poziom osiedli powinien umożliwiać, spotkanie się mieszkańców i dyskusje nad lokalnymi sprawami.

Padł również głos przywrócenie roli dzielnic w mieście.

Inicjatywy lokalne

Ważnym aspektem tego filaru powinno być wpieranie oddolnych inicjatyw obywatelskich, szczególnie w trudnych dzielnicach. Miasto powinno wspierać i promować pomysły mieszkańców, inicjatywy lokalne. Wspieranie inicjatyw społecznych powinno odbywać się na terenie całego miasta. Miasto powinno wspierać działania społeczności lokalnych. Urzędnicy i przedstawiciele władzy powinni być otwarci na inicjatywy lokalne, obywatele zaś czuć przyjazność miasta. Potrzebne są również zachęty do współpracy

Docenienie, popularyzacja osiągnięć aktywnych osób, postaw obywatelskich, inicjatyw obywatelskich to kolejne aspekty budowy kapitału społ na jakie zwracali uwagę uczestnicy.

Konsultacje społeczne

Zdaniem uczestników powinny być prowadzone częste konsultacje, w sposób sprawny, uczciwy, uwzględniający głos mieszkańców. Konsultacje powinny być zaś prowadzone na jak najwcześniejszym etapie prac. Efekty konsultacji powinny zaś być szeroko upowszechnione i uzasadnione. Realizacja postulatów mieszkańców jest zdaniem wielu kluczowa.

Współpraca z NGO

Kolejnym często powtarzającym się postulatem jest zwiększenie wsparcia i współpracy miasta z NGO. Podnoszona była potrzeba stworzenia systemu przekazywania zadań publicznych do realizacji przez NGO. Odpowiednie wsparcie finansowe tych zadań. Realizacja zasady pomocniczości. Miasto powinno finansować wkłady własne organizacji, w projektach zgodnych z politykami miejskimi na realizację których NGO pozyskują środki zewnętrzne. Potrzebne jest wsparcie lokalowe dla NGO, identyfikacja zasobów lokalowych miasta, informacje o dostępności lokali dla NGO, system grantów oraz promes przy ubieganiu się NGO o środki zewnętrzne. Pojawił się również głos o potrzebie niespierania ludzi aktywnie działających w NGO. Potrzebne jest również ułatwienie działania organizacjom, realizacja zasady pomocniczości. Padły również głosy aby Miasto nie wypychało samych spraw trudnych organizacjom. Jak zauważyła jedna z osób potrzebna jest również Nadzór i kontrola nad realizacją zadań przez NGO.

Wysłuchanie potrzeb, wczesne angażowanie w proces decyzyjnych, uspolecznienie procesów decyzyjnych, diagnozowania problemów i potrzeb lokalnych. Docenienie dokonań przeszłości
Władze powinny uzasadniać podejmowane decyzje.

Tworzenie programów wspólnego planowania i zazieleniania miasta. Promocja nawet najmniejszych takich działań. Wykorzystanie integracyjnej funkcji zieleni.

Inwestowanie w sport

Dwa sprzeczne stanowiska: wspieranie budowy stadionów oraz przeciwne wspieranie małych lokalnych przedsięwzięć sportowych. Zaangażowanie obywateli w podjęcie decyzji w którym kierunku podążać.

Komunikacja i informowanie

Wiele głosów wskazywało, że potrzebna jest poprawa komunikacji władz z mieszkańcami. Wskazywano konieczność stworzenia systemu rzetelnej, skutecznej informacji dla mieszkańców. Włączanie mediów w promocję i komunikację społeczną. Do tworzenia systemu należy wykorzystać zasoby infrastruktury miejskiej do przekazywania informacji. Np. ogłoszenia w tramwajach, autobusach, budynkach miejskich. Informowanie powinno mieć miejsce tam gdzie przebywają ludzie. Informacje przekazywane mieszkańcom powinny dotyczyć planów władz, rezultatach i efektach działań władz w tym również powodów i wyników konsultacji.

Edukacja

W kilku grupach padały głosy o konieczności wspierania edukacja obywatelskiej, edukacji urzędników. Pojawiały się również sugestie rozwoju edukacja lokalnej i regionalnej (historia, tradycja, tożsamość dzielnic, miasta, regionu. Zdaniem uczestników kluczowe jest podniesienie świadomości obywatelskiej, uprawnień do współdecydowania. Edukacja obywatelska, edukacja dla współpracy potrzebna jest na każdym poziomie nauczania (do przedszkola)

Potrzebne jest podniesienie jakości i zakresu informowania obywateli, podniesienie kwalifikacji osób pracujących z integracją społ.

Tworzenie bazy dobrych praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju, strona internetowa zawierająca bazę stron, inicjatyw.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Promocja dobrych praktyk, obywatelskości

Spółdzielnie mieszkaniowe jako przestrzeń budowy kapitału.

Zdaniem uczestników ważne jest wzmacnianie świadomości wśród mieszkańców spółdzielni w zakresie kompetencji obywatelskich, wspieranie zakładania spółdzielni (mieszkaniowe). Prawo do współdecydowania dla lokatorów nieruchomości gminnych. Padły dwa rozbieżne głosy gdzie jeden domagał się prywatyzacji zasobów miejskich a drugi zrównoważonej polityki czynszowej.

Miasto tam gdzie ma lokatorów socjalnych powinno zabierać mocniej głos we wspólnotach mieszkaniowych

Zaplanowanie i tworzenie przedsięwzięć angażujących mieszkańców poprzez plany porządkowania przestrzeni publicznych osiedli, ulic, dzielnic. Organizowanie czynów społecznych. Organizacja wydarzeń takich jak dzień sąsiada,

Integracja społeczna

Cześć osób wskazywała na potrzebę integrowania osób wykluczonych. Wskazywano potrzebę ewaluacji działalności placówek środowiskowych oraz większe wsparcie dla świetlic środowiskowych, wsparcie ciągłe, długofalowe. Pojawił się również pomysł opiekunów społecznych zamiast zasiłków socjalnych, osób które będą bezpośrednio pracowały z rodzinami. Pojawił się również pomysł tworzenia miejsc spotkań, przestrzeni publicznych ułatwiających kontakty, programów aktywizacji zawodowej. Jedna z osób wskazała potrzebę propagowania modelu pracy społecznej.

Zwrócono uwagę na problem akcyjności, kadencyjności działania i pomysłów władz.

Wskazywano również, że w strategii to obywatele powinni być w fundamencie miasta. Padły również głosy, że to kapitał społeczny powinien być w fundamencie strategii.

Padły również głosy wskazujące potrzebę promowania różnych obszarów miasta a nie tylko centrum. Tworzenia systemu identyfikacji, oznaczeń przestrzeni publicznej, system opisu miejsc ważnych, tworzenia pamięci miejsc.

Bałuty jako dobra praktyka wykorzystania tablic informacyjnych, na których każdy może zamieszczać informacje.

Wskazano również potrzebę aby w strategii był III filar środowiskowy.

Z konkretnych propozycja padła m.in. propozycja powstanie centrum obywatelskiego do 2012-13r.

Mieszkańcy wskazywali również potrzebę organizowania spotkań osób decyzyjnych z mieszkańcami, ułatwienia w kontaktach mieszkańców z władzami miasta. Mieszkańców nie należy traktować jak problem tylko jako szansę. Należy ich chęć pracy społecznej wykorzystać i docenić.

Należy unikać arogancji władzy. Potrzebna jest zmiana postaw osób z UM wobec mieszkańców i partycypacji.

Należy doceniać dokonania przeszłości oraz realizować długofalowe kierunki działań.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Inwentaryzacja: Wykaz lokali, miejsc, sal spotkań, ułatwienia w korzystaniu z zasobów publicznych, z których mogły by korzystać organizacje i mieszkańcy.

MIASTO DOBRO WSPÓLNE – PORZĄDEK PUBLICZNY, CZYSTOŚĆ, ESTETYKA I BEZPIECZEŃSTWO

„Łódź estetyczna” -punktem wyjścia w dyskusji i Łodzi jako mieście wspólnym była kwestia stworzenia planu zagospodarowania przestrzennego dla Łodzi. Brak tego dokumentu w ocenie uczestników warsztatów jest główną przyczyną chaosu związanego z planowaniem rozwoju miasta. Plan w ocenie uczestników powinien powstać w sposób partycypacyjny zapewniający szeroką dyskusję o zagospodarowaniu przestrzeni publicznej w Łodzi. Przygotowanie planu powinno być poprzedzone m.in. a) opracowaniem programów przejściowych do zarządzania przestrzenią o nie uregulowanym stanie prawnym b) programom zagospodarowania już istniejącej przestrzeni na linii ul. Piotrkowskiej (od Starego Rynku, przez Pl. Wolności)c) włączenie do planowania środowisk architektów d) konkursy na koncepcje zabudowy przestrzeni publicznej e) włączenie tradycji i historii w inwestycje w przestrzeń publiczną f) wprowadzenie konkursów na celowe zagospodarowanie lokali użytkowych w kluczowych lokalizacjach np. ul. Piotrkowska d) program zarządzania targowiskami łódzkimi

Drugim działaniem w obszarze zarządzania przestrzenią publiczną jaki pojawił się w większości grup była kwestia „oddania” przestrzeni mieszkańcom. Program powinien zakładać włączanie mieszkańców od najniższego szczebla (ulica, osiedle, miasto) w planowanie, współrealizację inwestycji, współzarządzanie przestrzenią. Narzędziem jakie powinno miasto rozwijać to inicjatywa lokalną, która daje możliwość włączenia mieszkańców w różne projekty jako współrealizatorów działań. Realizacja programu daje możliwość zbudowanie tożsamości mieszkańców z przestrzenią, w której żyją i brania za nią odpowiedzialności. Program powinien obejmować również możliwość odpracowania zaległości czynszowych w ramach prac społecznych np. w obszarze utrzymania czystości i estetyki nieruchomości. Wykorzystania przestrzeni publicznej do zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży np. otwarte boiska, skate parki.

Trzeci kierunek do „zielone inwestycje” rozumiane jako uwzględnianie aspektów środowiskowych i funkcji społecznych w realizowanych przedsięwzięciach w przestrzeni publicznej. Program powinien zakładać tworzenie „miejsc zielonych i przyjaznych człowiekowi” poprzez np. tworzenie zieleńców, ławek dla mieszkańców itp. Kierunek ten powinien przynieść efekt w postaci realizacji hasła w „15 min. do miejsca zielonego” oznaczający, że mieszkaniec może korzystać z przyjaznych i zielonych miejsc w czasie nie dłuższym niż 15 min. Kierunek ten można zrealizować poprzez wdrożenie w Urzędzie Miasta projektu „Błękitno-zielona sieć”, który jest już opracowany. W ramach programu należy przeprowadzić a) inwentaryzacje zasobów zielonych w Łodzi b) uwzględnić w programie zwierzęta zarówno domowe jak i dzikie, które występują w przestrzeni publicznej c) rozważyć projektu oddania wybranych parków miejskich w prywatne zarządzanie (pomysł spotkał się ze sporym sprzeciwem uczestników) d) wprowadzić zmiany w strukturze Urzędu Miasta Łodzi zwiększające kompetencje ogrodnika miasta e) uruchomić projekty edukacji obywatelskiej, które są konieczne by łodzianie sami chcieli brać

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

odpowiedzialność za swoje miasto. Obecnie estetyka i porządek w mieście wynika m.in. z tego, że sami mieszkańcy nie poczuwają się do odpowiedzialności za przestrzeń publiczną.

„Łódź czysta”- punktem wyjścia rozważań w tym obszarze była kwestia czystości w tym zagospodarowania śmieci w Łodzi. W zgodnej ocenie uczestników warsztatów w Łodzi powinien zostać wdrożony kompleksowy program segregacji śmieci od domów prywatnych, przez osiedla, do przestrzeni publicznej w tym obiektów użyteczności publicznej. Obecnie w tym zakresie w mieście jest chaos, który powoduje, że np. w większości miejsc nie ma segregacji śmieci. Rozwój programu segregacji śmieci powinien być połączony z programami a) wykorzystania wtórnego odpadów miejskich, b) programy biotechnologicznego zarządzania terenami zielonymi, c) programy zagospodarowania odchodów zwierzęcych (głównie psów) oparty o model „Park Spark Project” d) programami edukacji przedszkolnej i szkolnej e) programy likwidacji śmietnisk f) programy skutecznego egzekwowania porządku od właścicieli i najemców nieruchomości przez służby miejskie.

Trzeci kierunek rozwoju to „Łódź bezpieczna”. W ramach tego obszaru uczestnicy wskazali następujące kierunki działań a) rozwój programu ograniczania transportu prywatnego/indywidualnego w centrum Łodzi. Program powinien promować i rozwijać sieć transportu publicznego, nie mechanicznego (ścieżki rowerowe, miejsca spacerowe dla mieszkańców). b) program „uptynienia ruchu samochodowego w Łodzi” polegający na wprowadzaniu wspólnie z mieszkańcami „stref ruchu spowolnionego i przyspieszonego”. Głównymi założeniami programów jest zwiększenie komfortu poruszania się po Łodzi oraz efektywne wykorzystanie zasobów transportowych Miasta. c) program usprawnienia działań służb porządkowych miasta, szczególnie straży miejskiej. Program powinien dążyć do zwiększenia skuteczności straży w zakresie respektowania porządku w Łodzi. Straż miejska powinna w ocenie uczestników skupić się na prowadzeniu działań zmierzających do respektowania programów wskazanych wcześniej. Powtarzającym się postulatem było zwiększenie mobilności straży poprzez ograniczenie jej działań w zakresie np. przestrzegania prawa w związku z parkowaniem (propozycja uczestników wstawiać stałe ograniczniki parkowania co zwiększy dostępność strażników). Z programu zawartego w projekcie Strategii proponowane były dwa skrajne stanowiska a) wyrzucenie monitoringu drobnych wykroczeń b) zwiększenie zaangażowania służb miejskich na wzór programu „zero tolerancji” c) zmniejszenie ilości policji i straży miejskiej na ul. Piotrkowskiej, gdzie ilość służb mundurowych jest nie adekwatna d) „przemundurowanie” łódzkiej straży Miejskiej, w stroje mniej „militarne” i przez co wizualnie bardziej przyjazne mieszkańcom

KULTURA U PODSTAW- ŁÓDŹ KULTURALNA

Uczestnicy konsultacji silnie akcentowali oddolność i rolę kultury w rozwoju małych społeczności. „Kultura u podstaw” to dla obecnych na konsultacjach mieszkańców egalitarne włączanie wszystkich mieszkańców w uczestniczenie i tworzenie kultury i sztuki. Pojawiło się wiele konkretnych propozycji takich jak, Miejski Program Czytelnictwa, świetlice sąsiedzkie, EC1- Centrum Kultury czy szeroko dostępne dla wszystkich Kluby Osiedlowe, realizacja comiesięcznego dokumentu „Z życia Łoździan”, który byłby z jednej strony informatorem, z drugiej zaś czynnikiem zwiększającym tożsamość mieszkańców z miastem. Często pojawiały się też uwagi, idące jakby w ślad za oddolnością inicjatyw kulturalno-społecznych przyznawania większych uprawnień i możliwości Radom Osiedlowym. We wszystkich

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

grupach przejawiał się temat „kultury od zębka”, edukacji kulturalnej w szkołach, edukacji regionalnej, edukacji kulturalnej w świetlicach środowiskowych, realizowanej przez ngo's. Często pojawiały się akcenty lokalne- promocja lokalnych artystów, nagrody miasta dla łódzkich artystów, animatorów kultury. Stawianie na łódzkie szkoły artystyczne (ASP, PSF, Wydział Wzornictwa) i współpracę miasta z uczelniami- co wyrażałoby się w obecności studentów artystycznych kierunków w mieście, gdzie mogliby się pokazać, zaprojektować np. małą architekturę, realizować swoje artystyczne pomysły. Obecni na konsultacjach mieszkańcy identyfikowali się w większości z **Łodzią Wielokulturową**, wskazywano na konieczność powrotu do Festiwalu Dialogu 4 Kultur. **Łódź Filmowa** bliska jest mieszkańcom, pojawiały się uwagi, że poza miastem jest bardziej znana niż w mieście- znana i wspierana (studenci nie mają możliwość kręcenia swoich filmów dyplomowych w Łodzi. **Awangardowa Łódź** spotykała się z niejednoznaczna oceną. Z jednej strony kwestionowano awangardę Łodzi (zbudowana jest na dwu nazwiskach i nie odnosi się do głębszej tożsamości). Z drugiej strony zwracano uwagę, że nawet w przestrzeni publicznej jest wiele śladów awangardowych działań. Pojawiła się uwaga/sugestia, by przy planowaniu działań w obszarze kultury uwzględnić rekomendacje z Planu Rozwoju Kultury w Łodzi, który powstał po Regionalnym Kongresie Kultury. Szczegółowe opinie/pomysły przedstawiam poniżej:

I. Wspieranie inicjatyw kulturalno- społecznych mieszkańców

- Wspieranie poprzez przekazywanie drobnych kwot (np. inicjatywa lokalna), drobne granty na szybko- małe inicjatywy (podwórkowe, osiedlowe) nie mogą w sposób szybki, mniej formalny otrzymywać wsparcia dla swoich inicjatyw. Przyjęcie takiej szybkiej, mniej sformalizowanej ścieżki wspierania takich inicjatyw zwiększyłoby liczbę takich lokalnych, oddolnych inicjatyw.
- Łatwy dostęp do sprzętu, np. drukarki, ksero małych społeczności ulicy, osiedla- j.w.
- Sprawne informowanie o mniejszych inicjatywach-> media społeczne, słupy ogłoszeniowe- ale nie jako miejsce ale bardziej usługa, budowanie sieci wymiany informacji, platformy wymiany usług między społecznościami, organizacjami-> dostępna baza informacji, kto może w czym pomóc. Z opinii biorących udział w spotkaniu brakuje takiego miejsca (na stronie UM np., medium, które szybko, z dużą dostępnością do mniejszych społeczności osiedlowych poinformuje o lokalnych, małych inicjatywach. Rozwiązanie takie usprawniłoby przepływ informacji o działaniach w mieście, przyczyniłoby się do wzrostu sieci, relacji społecznych.
- Mechanizmy i programy informowania o małych inicjatywach, j.w.
- Inicjowanie aktywności mieszkańców np. poprzez konkursy, świetlice sąsiedzkie. Obecni na spotkaniu wskazywali, że nie wystarczy wspierać, ale by kultura u podstaw miała możliwości rozwinięcia się należy również inicjować takie oddolne działania. Dzięki tym działaniom wzrośnie aktywność mieszkańców, zwiększy się tożsamość i identyfikacja z miejscem, zwiększy się odpowiedzialność za wygląd i estetykę otoczenia.
- Małe ulice mogą być centrami kultury- preferencyjne stawki dla organizacji, artystów, animatorów kultury- takie programy, rozwiązania przyniosą efekty w postaci stopniowej rewitalizacji społecznie zaniedbanych dzielnic miasta.
- Festiwal Inicjatyw Lokalnych- konkretna propozycja, która pokazałaby Łodzianom, jak wiele dzieje się w mieście, mogłaby stać się inspiracją dla innych mniejszych społeczności.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

II. Uczestniczenie mieszkańców w kulturze

- Zapewnienie egalitarnego dostępu do kultury, bez względu na wiek, płeć, status społeczny i ekonomiczny jest ważnym czynnikiem wzrostu kapitału społecznego, w Łodzi szczególnie istotnym, ze względu na diagnozę.
- Wychodzenie do ludzi, w przestrzeń ze sztuką, kulturą- wielu mieszkańców Łodzi nie ma rozbudzonych potrzeb obcowania i uczestniczenia w kulturze, realizując takie działania tworzy się tę potrzebę i jest to podstawa do dalszych działań.
- Włączenie osób marginalizowanych w kulturę, poprzez budżety partycypacyjne-> spowoduje to większą odpowiedzialność i dbałość np. o przestrzeń publiczną,
- Przywrócenie rangi i znaczenia Radom Osiedlowym- decentralizacja władzy, zarządzania, tworzenia budżetu-> jest to realizacja zasady pomocniczości.
- Zrównoważenie, poprzez finansowanie dostępu do kultury różnego typu- kultura masowa/"wyższa"/alternatywna (przebiegająca jest przez kulturę masową i miasto włącza się w to organizując pseudokulturalne imprezy- np. występ Dody, przeznaczając na to wysokie środki)-> zaspokojenie potrzeb mieszkańców w obszarze kultury, którzy korzystają z innych form kultury, nie tylko masowych.
- Zapobieganie całkowitej komercjalizacji kultury poprzez wspieranie małych, niszowych instytucji kultury, np. małych kin-> j.w.
- Promowanie lokalnej kultury i artystów, poprzez np. nagrody w dziedzinie kultury i sztuki przyznawanych przez miasto- zwiększenie identyfikacji lokalnych artystów, twórców z miastem, wykorzystanie lokalnych zasobów,
- EC1- Centrum Kultury- doskonała przestrzeń do rozwoju działań w obszarze kultury, w pobliżu NCK
- Miejski Program Rozwoju Czytelnictwa w mieście(dramatycznie niski poziom czytelnictwa)-> zwiększy się potencjał mieszkańców do korzystania z dóbr kultury i ogólnie podniesie się poziom intelektualny,
- Uczestniczenie osób starszych w kulturze- włączanie tych osób a nie etykietowanie poprzez tworzenie Klubów Seniora, np. niech będą KLUBY OSIEDLOWE dostępne dla wszystkich, również dla seniorów-> posłuży takie działanie lepiej włączaniu osób starszych, zwiększy się integracja międzypokoleniowa,
- Finansowanie udziału mieszkańców w kulturze poprzez np. BON, który można wydać tylko na udział w kulturze-> zwiększy się udział mieszkańców w kulturze i możliwość decydowania o rodzaju uczestnictwa-> wykreuje to nowe podmioty, instytucje, które będą oferowały różnorodne działania
- Oddać infrastrukturę kultury obywatelom- niech każdy decyduje o tym w czym chce wziąć udział i co oglądać-> j.w.

III. Uczelnie, szkoły wyższe, instytucje kultury takie jak teatry obecne w mieście:

Osoby biorące udział w spotkaniu, sygnalizowały, że uczelnie żyją obok miasta, a mając potencjał kreatywności, innowacyjności powinny się bardziej włączyć w życie Łodzi, dzięki czemu i przestrzeń publiczna i to, co się w niej dzieje będzie bardziej różnorodne, kreatywne i przyjazne.

- Wspieranie aktywnego włączania się tych instytucji w życie społeczno- kulturalne miasta poprzez wchodzenie ze swoimi usługami, produktami w przestrzeń miasta, prowadzenie dostępnych dla osób z zewnątrz kawiarni literackich, bufetów filozoficznych, itp.

- Np. tworzenie miesięcznego dokumentu „Z życia Łodzi”, tworzonego przez studentów PSF i puszczanego przed seansami filmowymi (współpraca z biznesem) lub w przestrzeni miasta.
- Miasto powinno być animatorem takiej współpracy, np. studenci wypracowują rozwiązania różnych problemów a wdrażają je ngo's

IV. Tworzenie programów edukacyjnych w zakresie kultury

Aktywnego odbiorcę i uczestnika w kulturze kształtuje się już w wieku dziecięcym. Dlatego w tym wieku powinno się oddziaływać i aktywnie edukować dziedzinie kultury. Dzięki takiej edukacji ludzie dorośli, mieszkańcy Łodzi będą gotowi do aktywnego udziału w kulturze. Organizacje pozarządowe realizują tego rodzaju działania, mają doświadczenia, kompetencje i kreatywne podejście w tym obszarze. Dlatego warto z tego potencjału skorzystać.

- „Kultura od żłobka”- nacisk na kształtowanie aktywnego odbiorcy kultury,
- Kultura do szkół
- Program edukacji regionalnej z podręcznikiem, edukacja międzykulturowa,
- Programy edukacji kulturalnej dla świetlic środowiskowych (jeśli mamy włączyć ubogich mieszkańców w działania i odbiór kultury, trzeba zacząć od dzieci),
- Wdrażanie tych programów przez ngo's
- Rozwijanie kompetencji i kwalifikacji kadr w obszarze kultury

V. Ukulturalnienie, rozwijanie kultury przestrzeni

- Włączanie mieszkańców w decydowanie o tym jak ma wyglądać przestrzeń wokół nich,
- Ukulturalnienie mieszkańców w dbałości o przestrzeń, w dbałości o swoje miejsce, zachowanie się przestrzeni publicznej,
- Rozwijanie świadomości ekologicznej- zachowania, transport,
- Wypracowanie, stworzenie standardów przestrzeni-> przestrzeń bardziej uporządkowana i przyjazna
- Znakowanie zabytków, także tych nierejestrowanych, umieszczanie tablic informacyjnych o tym, co się w tym miejscu kiedyś działo-> atrakcyjne zarówno dla osób przyjezdnych jak i mieszkańców, którzy zwiększają wiedzę o swoim mieście i identyfikację,
- Awangarda w przestrzeni publicznej- przyciąga uwagę, mogą realizować się studenci, którzy poprzez takie działania mogą bardziej związać się z miastem
- Obecność sztuki, kultury w przestrzeni publicznej- włączanie, wykorzystanie potencjału uczelni artystycznych do kształtowania przestrzeni,
- Przestrzeń przyjazna dla rodzin z dziećmi,

VI. Kierunki rozwoju kultury w mieście

- Wielokulturowość – mieszkańcy i z zewnątrz jest identyfikacja-> Łódź już wykreowała się jako wielokulturowa, rozumieją i czują również to mieszkańcy, warto to wykorzystać w rozwijaniu kultury w mieście
- Awangarda- zdania są podzielone- jedni mówią, że Łódź nie ma związku z awangardą, inni, że widać tę awangardę w przestrzeni, np. dawne rzeźby w przestrzeni, które się zrosły z nią.

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- Filmowa- jest identyfikacja, ale bardziej znana jest poza miastem, niż mieście- w mieście brak wsparcia, np. przy kręceniu filmów dyplomowych przez studentów, co powoduje, że te filmy kręcone są poza Łodzią-> w opinii biorących udział w warsztatach jest to cenny zasób historyczny i obecny Łodzi, ważny jest także aspekt wizerunkowy,
- Opieranie się na znanych nazwiskach, które mamy, np. Rubinstein, Tansmann-> wykorzystanie lokalnego potencjału i nazwisk, które znane są na całym świecie,
- Wykreowanie, powrót do 2-3 o znaczeniu międzynarodowym imprez, na które przyjeżdżają osoby z zewnątrz, np. Spotkania Baletowe, powrót do Festiwalu Dialogu 4 Kultur, nie blokować innych imprez, ale założyć priorytety-> racjonalizacja wydatków związanych szczególnie z promocją w/w imprez,
- Rozwijanie odpowiedzialności biznesu za promowanie lokalnych imprez kulturalnych, np. w newsletterach firmowych- ważne ze względu na angażowanie biznesu do działań w obszarze kultury, ale również ze względów promocyjnych i informacyjnych,
- Ponowne włączenie elit, które wyprowadziły się z Łodzi do życia pozazawodowego- to elity budowały Łódź,
- Festiwal Techniki i Sztuki,
- Przyznawanie nagród kulturalnych przez miasto,

ŁÓDŹ ZIELONA

Obszar „Zielona Łódź”, nieobecny w pierwotnym projekcie „Zintegrowanej Strategii Łodzi 2020+”, pojawił się jako kierunek zmiany w wyniku głosów mieszkańców na I spotkaniu konsultacyjnym.

Na III warsztacie część uczestników i uczestniczek ponownie skrytykowała strukturę dokumentu, który w ich odczuciu nie uwzględnia wagi komponentu środowiska czy zrównoważonego rozwoju jako kluczowej zasady. Nawiązując do konstrukcji filarowej mieszkańcy stwierdzili, że koniecznie jest uzupełnienie schematu o III filar – środowisko. Pojawił się także alternatywny głos, aby zrównoważony rozwój zyskał w mieście rangę zasady horyzontalnej, czyli takiej, która powinna być realnie obecna we wszystkich politykach, programach i pojedynczych działaniach miasta. Mieszkanka, która zaproponowała to rozwiązanie, skrytykowała zarazem zgłoszony przez inną uczestniczkę pomysł stworzenia oddzielnej komórki miejskiej, zajmującej się wyłącznie wdrażaniem programów i standardów zrównoważonego rozwoju, wyrażając obawę, że pozostałe instytucje i wydziały czułyby się zwolnione z zajmowania się tym zagadnieniem.

Mieszkańcy zgłosili także terminologiczny postulat, aby zmienić nazwę „Łódź zielona” - nie do końca oddający istotę zagadnienia zrównoważonego rozwoju, na bardziej adekwatną nazwę – przykładowo: „wykorzystanie potencjału środowiska”. To także pozwoliłoby uniknąć błędnego utożsamiania tego kierunku rozwoju wyłącznie z tradycyjnie rozumianą ochroną środowiska (ochroną gatunków chronionych czy funkcjonowaniem parków w mieście). Znacząca część uczestników spotkania podkreśliła, że środowisko należy traktować jako potencjał o charakterze ekonomicznym i społecznym, a ochronę naturalnego zasobu jako inwestycję, którą można objąć rachunkiem ekonomicznym oraz który

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

bezpośrednio przyczynia się do polepszenia zdrowia, bezpieczeństwa oraz jakości życia ludzi. W dyskusji na temat kluczowych zagadnień tylko jedna osoba wyraziła swój sprzeciw wobec koncepcji jako takiej, argumentując, że rozwój z definicji nie może mieć charakteru zrównoważonego.

Jeden z kluczowych obszarów, widocznych w wypowiedziach mieszkańców, odnosi się do ogólnej koncepcji miasta, koncepcji urbanistycznej oraz zawartości planów zagospodarowania przestrzennego. Mieszkańcy zgłosili, że należy zapobiegać niekontrolowanemu rozrostowi (rozlewaniu się) miasta (tzw. urban sprawl). Wnioskowali także o natychmiastowe przyjęcie planów zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo w procesie planistycznym powinny być na wczesnym etapie przeprowadzane konsultacje społeczne z uwzględnieniem wątku „zielonej łodzi”. Podkreślano także pilną potrzebę zinventaryzowania obecnego stanu zieleni oraz wykorzystania już powstałych opracowań (np. błękitno – zielona sieć miasta). Mieszkańcy proponowali także zawarcie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego konkretnych inwestycji oraz ograniczeń związanych z warunkami zabudowy, które miałyby służyć wprowadzeniu standardów zrównoważonego rozwoju. Były to rozwiązania:

- wpisanie w plan zagospodarowania przestrzennego większego odsetka terenów zielonych
- tworzenie zielonych ciągów promieniście wychodzących z centrum
- połączenie zlokalizowanych na terenie Łodzi wysp zieleni pierścieniem infrastruktury drogowej pieszej i rowerowej
- ograniczenie inwestowania w dolinach rzecznych
- wprowadzenie bardziej restrykcyjnych warunków zabudowy na obrzeżach Lasu Łągiwnickiego (zakaz budowania nowych budynków, możliwość remontowania obecnych. Celem jest ochrona terenu lasu.)
- realizacja inwestycji komunalnych z poszanowaniem zieleni oraz przy założeniu, że przestrzeń publiczna powinna posiadać nie tylko funkcje przejazdowe, ale także takie, które pozwalają mieszkańcom przebywać/ pozostać w tej przestrzeni. Jednocześnie zieleń powinna dopełniać otoczenie człowieka.
- W mieście powinien być także spełniony następujący wskaźnik - każdy łodzianin/ łodzianka nie powinien mieć dalej do najbliższego zielonego terenu (skwer, park itd.) niż 15 minut na piechotę.

Kolejne pomysły mieszkańców były związane ze zrównoważonym mieszkalnictwem i gospodarką odpadami komunalnymi, zrównoważonym transportem, zrównoważoną przedsiębiorczością.

W kategorii zrównoważonego mieszkalnictwa pojawiły się następujące głosy: miasto powinno wspierać budownictwo ekologiczne (stosując np. instrumenty podatkowe - zwolnienie z podatku gruntowego dla inwestorów budujących zgodnie z ekologicznymi standardami). Podniesiono kwestię termomodernizacji, jako inwestycji o aspekcie ekonomicznym i społecznym. Dzięki systemowej realizacji tej inwestycji powstaną nowe miejsca pracy, a poziom życia lokatorów danych mieszkań wzrośnie, ponieważ znacznie zmniejszą się koszty ogrzewania, które obecnie potrafią stanowić znaczną część budżetu gospodarstw domowych (zwłaszcza rodzin biednych). Jako odrębną kwestię należy potraktować objęcie miejską siecią

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

kanalizacyjną i miejską siecią ciepłowniczą obszarów miasta, gdzie tego obecnie brak.

W tym obszarze warto także przytoczyć propozycje mieszkańców związane z efektywną gospodarką nieczystościami. Pojawiły się dwa odrębne pomysły na zarządzanie nieczystościami stałymi: system selektywnej zbiórki odpadów (mieszkańcy sami segregują, na mieście oraz w miejscach zamieszkania jest łatwy dostęp do kontenerów do segregowania śmieci) oraz system kompleksowej zbiórki odpadów (zakład oczyszczania/ firma zbiera wszystkie nieczystości razem i dopiero wówczas je segreguje). Jedna osoba zaproponowała, aby w każdej dzielnicy przez cały rok otwarty był stały punkt odbioru odpadów zielonych. Z kolei aby poprawić poziom estetyki miasta powinno się zlikwidować kosze na śmieci z widocznych miejsc, bo takie obecnie odstraszały mieszkańców i osoby odwiedzające miasto.

Kilku mieszkańców nawiązało także do rozwiązań z zakresu energetyki. Wskazano na możliwość obsadzania miasta dużą ilością roślinności po to, aby następnie przekształcać ją w energię (np. poprzez kompostowniki lub spalarnie plazmowe). Temu służyłoby także wspomniane powyżej instalowanie kolektorów słonecznych – miasto powinno zachęcać mieszkańców do przyjmowania takich rozwiązań oraz instalować je na budynkach należących do miasta.

Zaproponowane przez mieszkańców rozwiązania z zakresu zrównoważonego transportu, które pojawiły się na warsztacie III, zostały przeniesione do notatki z warsztatu II, całkowicie poświęconemu zrównoważonemu transportowi metropolitarnemu.

Celem miasta powinno być także ograniczanie zanieczyszczeń lub ograniczanie ich negatywnego wpływu na życie mieszkańców. Na tej liście znalazły się następujące potencjalne rozwiązania:

- uregulowane prawem oddzielanie ścieków komunalnych od przemysłowych
- wprowadzenie podatku od zanieczyszczeń przemysłowych. Uzyskane w ten sposób wpływy do kasy miasta mogłyby być przeznaczone na działalność organizacji pozarządowych
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń – zarówno z samochodów, jak i z nieekologicznych systemów grzewczych, na przykład piecy na węgiel
- stosowanie ekologicznych form odśnieżania – zamiast degradującej środowisko soli z mieszkankami chemicznymi – piasek, żwir lub mechaniczne odśnieżanie

Pojawiła się także grupa postulatów związana z koniecznością poprawy zdegradowanego łódzkiego mikroklimatu:

6. tzw. rozszczelnienie (odbetonowanie) miasta, które umożliwi wsiąkanie wody opadowej w ziemię. Nie tylko wpłynie to na poprawę mikroklimatu, a pośrednio na poprawę zdrowia mieszkańców, ale także odciąży łódzkie oczyszczalnie
7. nawadnianie i nawilżanie miasta przez stworzenie sztucznych i naturalnych zbiorników wodnych

W odniesieniu do terenów stricte zielonych uczestnicy i uczestniczki spotkania wskazali na potrzebę:

- utrzymania dobrego stanu terenów zielonych oraz rozwój obecnej tam infrastruktury (w parkach mogłyby to być przykładowo: ławki, rekultywacja trawników, umieszczanie źródeł wody, stworzenie form aktywności dla dzieci i elementów związanych z kulturą)
- ogród botaniczny powinien być czynny przez cały rok i odpowiadać na potrzeby rodziców z dziećmi (miejsce na przewijaki)
- wprowadzenia i egzekwowania bezwzględного zakazu dewastacji zieleni miejskiej – wyznaczenie wysokich sankcji za takie zniszczenia, zarówno w skali makro jak i mikro, czyli zarówno za zniszczenia indywidualne, jak i powstałe w wyniku działania instytucji, developera itd. Procedury w mieście powinny być w tym zakresie przejrzyste i efektywne.
- rozwoju małych form zieleni miejskiej (np. skwerki, rekultywacja trawników, np. w formie inicjatywy mieszkańców o łatwej procedurze administracyjnej do realizacji)

Uczestnicy i uczestniczki warsztatów sformułowali także szereg konkretnych rozwiązań dotyczących zielonej estetyki, czyli drobnych przedsięwzięć bądź form pojawiających się w obszarze całego miasta (a nie zlokalizowanych wyłącznie na terenach zielonych). Były to pomysły:

- r) tam gdzie to możliwe zakładanie ogrodów na dachach domów w śródmieściu i na dachach bloków, jednak przy zachowaniu substancji historycznej – ogrody na dachach jako element wpisany w programy rewitalizacyjne. Jako dodatkowy argument podawano tu ograniczenie wydzielania się szkodliwych związków fenoli, które znajdują się w papach dachowych.
- s) oddawanie mieszkańcom w użytek terenów na małe przydomowe ogródki. W tym wątku jedna z mieszanek dodała, że byłaby to przestrzeń także na wspólną inicjatywę mieszkańców (czyli poprawę kapitału społecznego), a miasto powinno stworzyć dla takich nieformalnych akcji łatwą i przystępną procedurę administracyjną. Jednocześnie zagospodarowywanie terenów na ogródki/ trawniki powinno odbywać się zgodnie z przyjętymi przez miasto standardami, tak, aby uniknąć chaosu bądź ryzyka niewłaściwego użytku.
- t) zazielenianie ścian budynków
- u) rekultywacja trawników oraz zapobieganie ich kolejnym zniszczeniom (np. poprzez ogradzanie trawników estetycznymi palikami)
- v) ustawienie publicznych toalet przy ciągach komunikacyjnych (jako alternatywę dla mało estetycznych niebieskich toi toi podano toalety obsadzone pnąciami lub toalety wielofunkcyjne, które z zewnątrz pełnią funkcję miejskiej tablicy ogłoszeniowej)
- w) natychmiastowe zazielenianie terenów po wyburzeniach
- x) nie dopuszczanie do powstawania parkingów na terenach po wyburzonych oficynach
- y) nie dopuszczanie do grodzenia w śródmieściu dużych terenów
- z) tworzenie fontann w mieście
- aa) sadzenie drzew w donicach
- bb) stosowanie polityki przesadzania drzew, a nie ich wycinki

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- cc) obsadzanie zielenią ekranów chroniących przed hałasem
- dd) dodatkowe ekrany przy ulicy Maratońskiej
- ee) budowanie podziemnych parkingów jako element planów rewitalizacyjnych

Padły także konkretne propozycje związane z ochroną środowiska:

- f) stworzenie centrów ekologicznych przy osiedlu Zdrowie i na Łagiewnikach
- g) przyjęcie i wdrożenie programu ochrony gatunkowej zwierząt w mieście
- h) rewitalizacja łódzkich rzek
- i) renaturyzacja rzek

Łódź powinna ponadto z zielonej strategii uczynić element promujący miasto, z drugiej strony zaś – wprowadzać i rozwijać programy edukacji ekologicznej dla swoich mieszkańców.

TALENTY DLA ŁODZI

W obszarze „Talenty dla Łodzi” jako kluczowy kierunek mieszkańcy wskazali konieczność stworzenia strategii polegającej przede wszystkim na zatrzymywaniu a nie pozyskiwaniu talentów, ponieważ jest to bardziej efektywne (mniej kosztowne) dla miasta. To co należy zdaniem mieszkańców zrobić, aby udało się zatrzymać talenty w Łodzi, to przede wszystkim podnieść szeroko rozumianą jakość życia, w której zawierają się tak oczywiste postulaty jak zapewnienie rozwoju naukowego czy zawodowego, ale także zadbanie o warunki mieszkaniowe, system edukacji czy infrastrukturę sportową, kulturowo-rozrywkową oraz środowiskową.

W zakresie rozwoju naukowego pojawiły się pomysły dotyczące stworzenia dobrze wyposażonych specjalistycznych inkubatorów (rola miasta – wsparcie lokalowe, instytucjonalne i finansowe), rozbudowa zaplecza do realizacji projektów, stworzenie systemu mini grantów opartego na zasadzie „wyjście od pomysłu do grantu” a nie odwrotnie. Jako konieczne wskazano opracowanie sektorowego programu stypendialnego wprowadzanego od poziomu szkoły podstawowej, ze szczególnym promowaniem działań związanych z rozwojem regionu.

Po stronie urzędu wskazana została ważna rola do spełnienia – informowanie i skoordynowanie współpracy na linii: uczelnie-sektor biznesowy- sektor samorządowy. Działania te powinny przynieść efekt przekładający się na możliwość stworzenia realnych miejsc pracy, czyli opracowanie sposobu praktycznego wykorzystania zasobów uczelni, poprzez między innymi możliwość wyboru kierunków studiów ważnych dla regionu i łódzkiego rynku pracy, czy też stwarzanie większych szans na zdobywanie doświadczenia zawodowego na łódzkim rynku pracy (programy stażowe, praktyki zawodowe).

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Na poziomie rozwoju zawodowego – wsparcie działań pozwalających na pozyskanie dla miasta firm innowacyjnych, w których łódzkie talenty będą mogły realizować swe rozwojowe projekty. W tym obszarze wskazano również konieczność wsparcia rozwoju potencjalnych pracodawców, których wypracowane zyski pozwolą na zwiększenia wynagrodzeń, przykładem mogą być niektóre spółki komunalne, które mają wysoką rentowność.

Został również wskazany pomysł na zwiększenie utożsamiania się studentów z Łodzią poprzez wyprowadzenie ich z miasteczka studenckiego do miasta poprzez zaproponowanie mieszkań dla wybitnie uzdolnionych absolwentów ale też udostępnienie lokali komunalnych na preferencyjnych warunkach dla całej społeczności studenckiej, by mogła realizować tam swoje pomysły i pasje.

W każdej grupie mocno została zaakcentowana rola urzędu miasta jako instytucji, która powinna przede wszystkim efektywnie promować i szeroko informować o wszelkich sukcesach, działaniach, projektach, a przede wszystkim stawiać na promocję łódzian. Zdaniem mieszkańców do tej pory niedostatecznie byli promowani łódzianie, którzy poprzez swoje talenty, wiedzę, osiągnięcia, pasje, zaangażowanie często mieli możliwość zwrócić uwagę na miasto Łódź na skalę nie tylko ogólnopolską. Jako konkretne rozwiązania w tym obszarze wskazano pomysły: dyplomy na temat, festiwal kół naukowych, wykorzystanie wniosków wypracowanych w ramach panelu Zawód Artysta, konkursy na wyłonienie talentów, konkursy filmowe nt osiągnięć i pasji łódzian, inkubator wynalazczości, kontynuacja programu Młodzi w Łodzi. Ważna w tym temacie jest również konsekwentna budowa dobrego wizerunku łódzkich uczelni, jako szansa na pozyskanie kolejnych talentów. Część grup uznała, że należy zaakcentować wyszukiwanie talentów biznesowych jako kapitału strategicznego dla rozwoju gospodarki. Mocno w wielu grupach zostało podkreślone, że promocja tych wszystkich wydarzeń powinna zostać przeprowadzona w sposób efektywny i zintegrowany, aby dobrze wykorzystać te sukcesy do zmiany wizerunku Łodzi.

W jednej z grup zwrócono uwagę, że powyższa rola urzędu powinna zostać poszerzona o wsparcie organizacyjne i know-how dla projektów i pomysłów zgłaszanych przez osoby utalentowane.

Z dyskusji mieszkańców wyłonił się ważny wniosek, że do tematu talentów dla Łodzi trzeba podejść w sposób systemowy, czyli nie tylko skupiamy się na zatrzymaniu, ale też aktywnie poszukujemy takich osób. Stąd pomysł na przeprowadzenia analizy potencjału na szeroko rozumianym poziomie, akademickim, III sektora, szkolnym, sektorze ludzi czynnych zawodowo ale także na poziomie seniorów, by wykorzystać ich doświadczenie czy zaangażowanie i na tej podstawie stworzenie efektywnych programów promujących wielopokoleniowe talenty/zasoby ludzkie. W tym obszarze, zdaniem mieszkańców, niezwykle istotne jest również stwarzanie możliwości wyszukiwania i wspierania talentów wśród osób wykluczonych społecznie, a zwłaszcza dzieci i młodzieży a w tym zakresie udzielenie wsparcia finansowego instytucjom wspierającym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

W trakcie konsultacji strategii niektóre grupy wypracowały już konkretne pomysły i rozwiązania - stworzenie portalu internetowego, na którym będą umieszczane pomysły ciekawych projektów dla Łodzi i regionu, gdzie będzie można śledzić sposób wdrożenia przez urząd dotychczasowych projektów, gdzie

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

będzie można również kontrolować wykorzystanie tych pomysłów i projektów poprzez działania organizacji strażniczych. Taki portal może zostać również wykorzystany jako baza łódzkich talentów czy miejsce do wymiany doświadczeń na forum.

Aspekt, który pojawił się w niektórych grupach to Urząd miasta jako pracodawca, który pokazuje dobrą praktykę promowania pracowników z pomysłami i zaangażowanych, bo dzięki zatrudnieniu tych osób jest większa szansa na zmianę jakości pracy urzędu i zbudowania należytego wizerunku.

Inne zagadnienie, które pojawiło się w jednej z grup to zbudowanie systemu elitarnych szkół na każdym poziomie, począwszy od szkoły podstawowej a skończywszy na uczelni.

Ponadto jeden z mieszkańców zgłosił postulat – wspieranie lokalnych tytułów prasowych

REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA

Obszar wiodący, poświęcony rewitalizacji, przeznaczony w każdej z grup na dyskusję był zbyt krótki. Warto o tym kierunku porozmawiać oddzielnie i bardziej kompleksowo. Wskazano, że rewitalizacja musi być zaplanowana we wszystkich 3 obszarach: środowisko- przestrzennym, społecznym, gospodarczym. Podczas dyskusji zwracano uwagę przede wszystkim na dwa pierwsze wymiary. Gospodarczy został potraktowany skrótowo. W jednej z grup pojawił się postulat zamiany rewitalizacji na rekonstrukcję – nie był szerzej dyskutowany i nie pojawił się w kolejnych grupach.

Jako wątki w dyskusji o rewitalizacji pojawiła się przede wszystkim kwestia kierunkowa, wskazano na zachowanie historycznej substancji miasta. Jako wątpliwość wskazano też obszar objęty rewitalizacją. Wskazano też, że część działań jest też doprecyzowana planami.

- Śródmieście należy traktować priorytetowo i należy ograniczać rozprzestrzeniania się miasta na obrzeżach (pojawily się też głosy pojedyncze o nie skupianiu się jedynie na centrum)
- Obecnie centrum jest zamieszkiwane przez pewną ilość osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w grupach padały określenia: osoby biedne, margines społeczny...). Osoby dobrze sytuowane (bogate) mieszkają raczej na przedmieściach Łodzi. W niektórych dyskusjach wskazywano, że ten stan jest charakterystyczny dla dawnych miast amerykańskich, nie dla współczesnych europejskich. W związku z tym pojawiły się pomysły, by zamienić ten stan (upraszczając: bogaci do centrum, biedni do peryferyjnych dzielnic) i że miasto jest w stanie to regulować np. wysokością czynszu, ale można to też zostawić do regulowania rynkowi. Pojawiły się też protesty w związku z takim podejściem. Społeczny wymiar rewitalizacji wymaga odnowy tkanki społecznej, ale w sposób bardziej naturalny – warto prowadzić działania zachęcające do wprowadzania się do centrum poprzez np. podnoszenie atrakcyjności przestrzeni. Protestowano przeciwko tworzeniu gett i enklaw, ogrodzonych osiedli ekskluzywnych itp.
- W przypadku decyzji o poszukiwaniu nowych mieszkań dla osób, które mają długi, nie stać ich na mieszkanie w centrum miasto powinno najpierw zadbać o tanie ale przyzwoite mieszkania socjalne (nie kontenery)
- Edukację w zakresie rewitalizacji (czym jest, z czego się składa, jakie są dobre przykłady rewitalizacji...) zarówno dla mieszkańców jak i urzędników
- Stałe Forum dot rewitalizacji, które wypracuje szczegółowy projekt działań rewitalizacyjnych

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

- Na wzór innych miast można stworzyć fundusz rewitalizacyjny finansujący działania w tym obszarze
- Wszelkie działania związane z rewitalizacją powinny być prowadzone z mieszkańcami – włączanie mieszkańców w planowanie, podejmowanie decyzji łącznie z wprowadzeniem w mieście budżet partycypacyjny
- Stworzyć plany zagospodarowania przestrzenni w mieście, a w centrum w szczególności, by mówić o porządkowaniu przestrzeni. Uregulować stany własności lokali w mieście.
- Ustalić zasady działań prywatyzacyjnych w mieście. Prywatyzacja, reprivatyzacja i jej ograniczanie pojawiało się w dyskusji o rewitalizacji we wszystkich grupach. Osoby uczestniczące prezentowały skrajne opinie w tym zakresie od zgody na całkowitą prywatyzację (sprzedaż mieszkań, kamienic, lokali miejskich... opinie nawiązujące do początków Łodzi – *Łódź rozwijała się szybko wtedy, gdy wszystko było prywatne*) po niezgodę na wyprzedawanie majątku miasta. Wskazywano też na konieczność pozostawienia miastu kompetencji w regulowaniu działań prywatyzacyjnych, dbaniu o interes miasta, jakość umów itp. W przypadku mieszkań w śródmieściu wskazywano też na możliwość wykupienia mieszkań jedynie przez lokatorów mieszkających tam od dłuższego czasu. Pojawiły się też protesty przeciwko całkowitemu wyprzedawaniu całych kamienic. Jako jedną z przyczyn zaniedbań / upadku śródmieścia wskazano też prywatyzację.
- Konieczna jest kompleksowa inwentaryzacja zasobów miasta (co miasto ma? W jakim stanie? Za ile?...). to pozwoli na podejmowanie decyzji związanych z gospodarowaniem mieniem komunalnym – np. zamianę dużych mieszkań na dwa mniejsze w kamienicach itp.
- Dyskutowano też odpowiedzialność za rewitalizację – może powinni te odpowiedzialność mieszkańcy, bez koordynacji miasta. Rolę regulatora będzie wtedy pełnił rynek. Pojawiły się też głosy krytykujące ten pomysł (por z dyskusją o prywatyzacji)
- W dyskusji o rewitalizacji wskazano też, by nie skupiać się tylko na centrum, nie marginalizować obrzeży miasta.

Działania wskazywane w obszarze rewitalizacji:

Działania społeczne i podnoszenia jakości życia:

- Przede wszystkim wskazywano na konieczność rozpoczęcia od działań społecznych – korzystać z pomocy społecznej, streetworkerów, pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznych w centrum Łodzi.
- Działania społeczne powinny przekształcać tkankę społeczną poprzez pracę z osobami zamieszkującymi śródmieście
- Skanalizowanie całego centrum, które podniesie jakość życia mieszkańców centrum
- Podłączenie lokali w centrum miasta do miejskiej sieci ciepłej – pozwoli to na ograniczenie zanieczyszczania miasta i podniesie jakość życia mieszkańcom centrum
- Do działań prowadzonych w obszarze rewitalizacji warto wykorzystywać podmioty ekonomii społecznej, wymaga to traktowania priorytetowo tych podmiotów w przetargach, zwalniania z

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,
tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02
e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

wadium w procedurze przetargowej, korzystanie z pracy społecznej mieszkańców (por doświadczenia Habitat for Humanity)

- Poprawić bezpieczeństwo w śródmieściu

Zachowanie historycznej tkanki miejskiej:

- Ochrona zabytków centrum Łodzi. Warto chronić nie tylko pojedyncze kamienice, ale często całe kwartały ulic – dzięki temu miasto i śródmieście zachowuje swój unikalny charakter. Śródmieście dzięki temu może być bardziej atrakcyjne turystycznie, czy jako plan filmowy.
- Strukturę śródmieścia warto zachować, ale nie za wszelką cenę
- Objęcie centrum opieką konserwatora zabytków rodzi za sobą pewne restrykcje i korzyści i należy o tym pamiętać (por starówka w Krakowie). Śródmieście powinno być traktowane jako dziedzictwo historyczne i dziedzictwo tradycji.
- Rejestr zabytków warto dokładnie zbadać i uzupełnić dokumentację z użyciem nowych / najnowszych środków technicznych

Przestrzeń miejska:

- Planowanie przestrzeni należy prowadzić w sposób partycypacyjny, z mieszkańcami
- Śródmieście należy rozszelnić, obecnie jest ono mocno „betonowe”, co uniemożliwia korzystanie z usług ekosystemu
- Śródmieście jest też określane jako anty-higieniczne – wskazano na wysokie wskaźniki chorób i złe wyniki zdrowia środowiskowego. Spowodowane to może być też gęstą zabudową, bałaganem architektonicznym...
- Podnieść atrakcyjność przestrzeni publicznej
- Nie marnować placów w mieście
- Zieleń miejska w śródmieściu – zadbajmy o nią, korzystajmy z możliwości rekreacyjnych, które dają zielone przestrzenie w centrum
- Centrum jest też dla mieszkańców, którzy z niej korzystają w celach rozrywkowych, pracują itp. W tym wypadku warto np. zadbać o dostępność publicznych toalet w centrum

Czystość śródmieścia:

- Śródmieście powinno mieć ograniczony transport samochodowy na rzecz transportu publicznego i rowerowego. By to osiągnąć należy zadbać o sieć parkingów (jako pomysł wskazywano budowę centrów usługowo – kulturalnych – jak Manufaktura – co da też dostęp do parkingów w centrum, okolicach centrum
- Uporządkowanie estetyki miasta – reklamy zaśmiecające miasto, zarówno ulotkowe, jak i wielkoformatowe reklamy szpecące miasto

Gospodarowanie zasobami miejskimi

- Mniej wartościowe zasoby miejskie (lokale) można przekazać podmiotom społecznym i mieszkańcom, by mogli je zagospodarować, wyremontować samodzielnie
- Miasto powinno regulować dysponowanie i wykorzystywanie zasobów (np. lokali), tam, gdzie to jest potrzebne
- Miasto ma nadal wiele do zrobienia w porządkowaniu struktury własności. Nie można rozpoczynać działań rewitalizacyjnych bez uporządkowania stanu własności

Gospodarka / przedsiębiorczość:

- Wspierać rozwój mikroprzedsiębiorczości w śródmieściu

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich "OPUS"

Plac Wolności 2, 91-415 Łódź,

tel. 42 632-18-22, 42 231-31-01, fax. 42 231-31-02

e-mail: opus@opus.org.pl, www.opus.org.pl

Poza tym w dyskusji pojawiły się też konkretne postulaty, które mogą wesprzeć procesy rewitalizacyjne i / lub zapobiegać niszczeniu śródmieścia:

- Podczas działań kolorowej tolerancji i innych działań porządkowych nie zamalowywać napisów farbą; miasto powinno zainwestować w sprzęt do piaskowania i wypożyczać administratorom; budynki będą ładniejsze
- Warto uzależnić finansowanie inwestycji Nowego Centrum Łodzi od stanu rewitalizacji starego centrum (np. środki z zysku z Nowego Centrum inwestujemy w rewitalizację starego centrum)
- Odpracowanie zaległości czynszowych przez mieszkańców po przez np. drobne remonty
- Wprowadzić program małych ulepszeń – dofinansowanie materiałów do samodzielnego remontu
- Warto aktywizować mieszkańców i finansować działania kulturalne w śródmieściu
- Wykorzystać projekt „switch” – rewitalizacji łódzkich rzek